

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

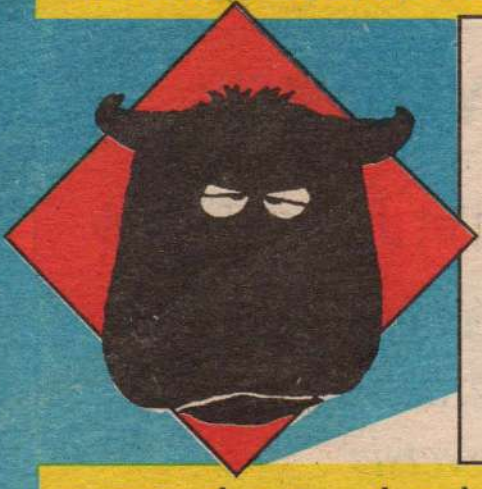
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

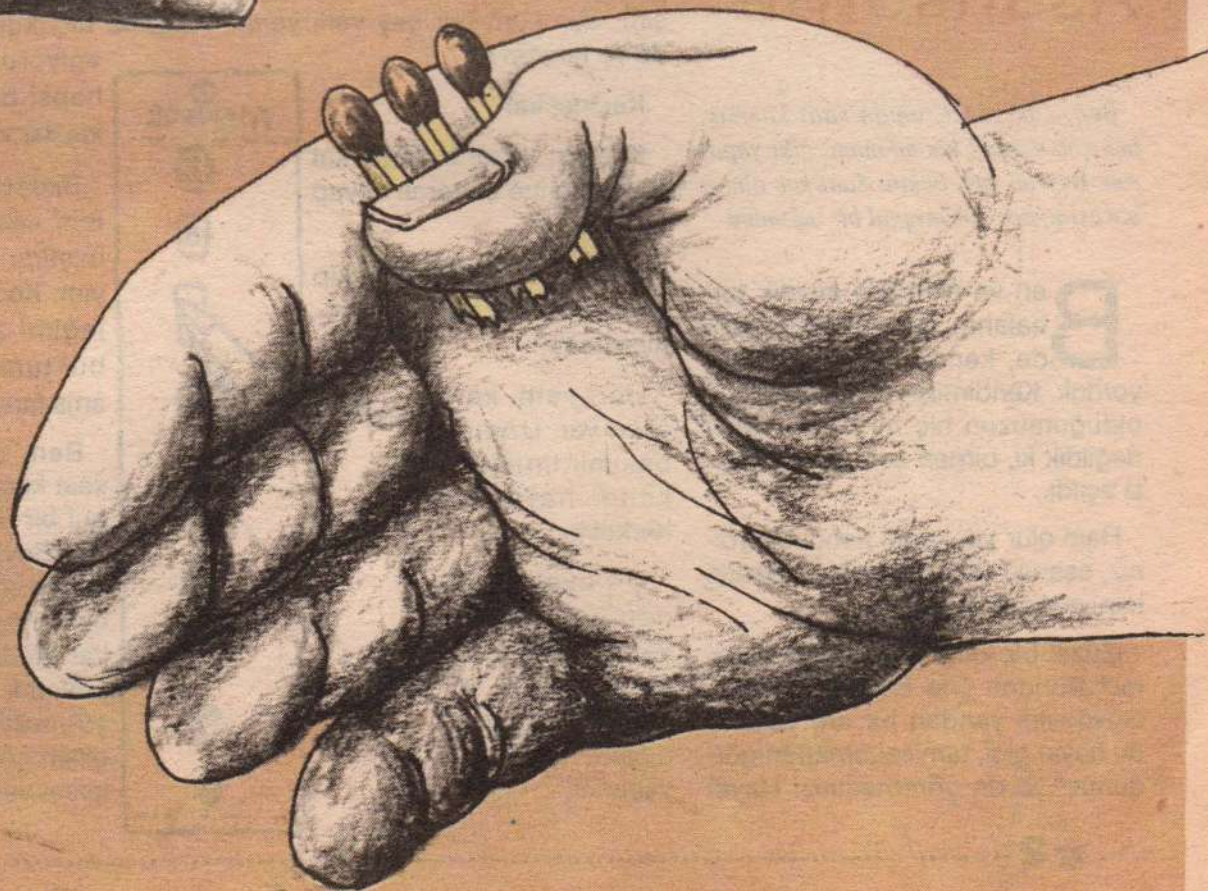
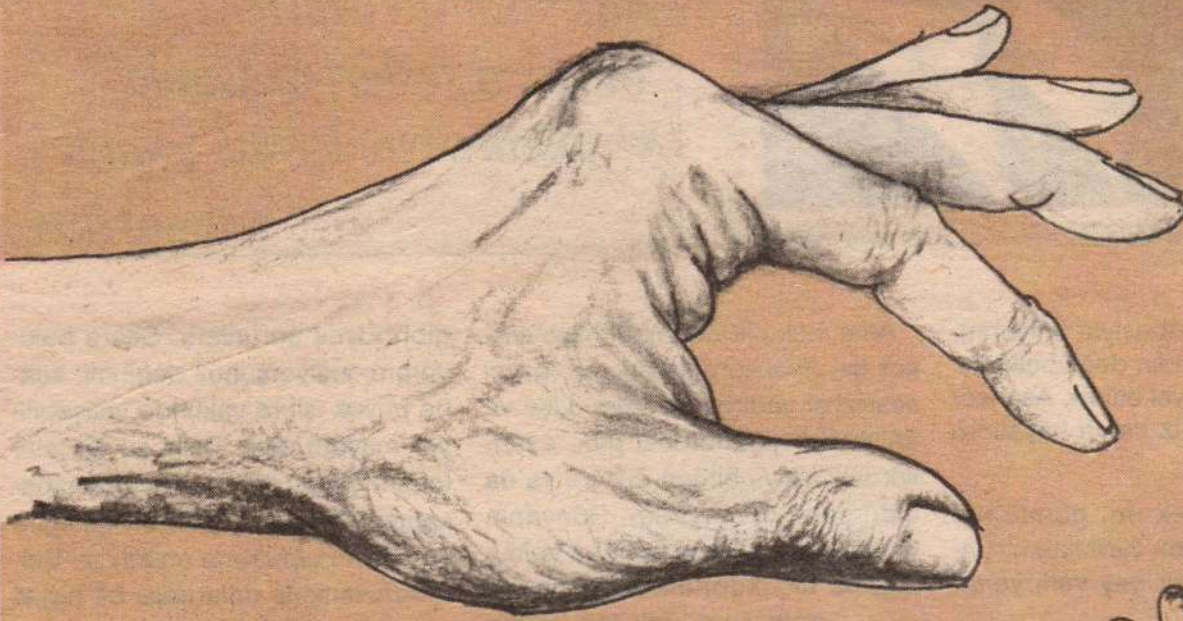
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖKÜZ

saadet dolu yuvamıza kara bir gölge düşürdün

HER DURUMDA PAYIMIZA
DÜŞEN, HEP ÜÇ'ÜN BİR'İ!

Musa Kart

CAN YÜCEL

Akçaabat'ın James Dean'ı

Akçaabat'ta bir Yaşar

Düğün meraklısı

Davetli davetsiz

Her düğüne gidermiş

Gidermiş ama

Kenarda dururmuş

Ne horona katılır

Ne kemençe çalarmış

Rakı içmez

Bakmazmış kızlara

Tabanca sesleri arasında

Uzaktan seyredermiş şenliği

Kuzguncuk / 1996

DÜN

ALLAH'IN
İPİNE
SARILIIM!..

BUGÜN

AŞILACAKSAN
İNGİLİZ
İPİYLE AŞIL
MUHTEREM!..ORHAN
PAMUK

Asansörde

Ben, çok güzel, aman saat kaçmış, ben çok meşgul bir adamım, gibi yaparım. Buyrun işte, bakın: Saat kaç olmuş bakayım, ben çok meşgul bir adamım!

Ben ve elimdeki plastik torbalarım, bu dünyanın içinde, kendi halimizde duruyorduk. Kendimizin ve bu dünyada olduğumuzun hiç mi hiç farkında değildik ki, birden asansörün kapısı açıldı.

Hani olur ya, kendi kendinizeydiniz, asansörün içindeydiniz, birden kapı açılınca şaşırdınız.

Güzel bir kadın. Güzel bir kadın mı? Bundan bile emin değilsiniz. Gövdesini yandan bir an, yüzünü de hayal gibi, tam seçmeden gördünüz, ya da göremediniz. Hayat

ve asansör tecrübesiyle biliyorsunuz: Güzel bir kadın değil belki de. Yalnızca öyle hayal ettiniz. Asansör parfüm koktu. Siz kendi hayatınızı düşündünüz.

Ceketim çarpık mı, gömleğim buruşuk, saçlarım, torbalarım, traşım, duruşum her şey yerli yerinde ve tamam mı?

Kaçıncı kat?

Kadının yüzüne değil, kat düğmelerine bakarak cevap verdiniz.

Başka bir alemden çıkıp gelen eli önce sizin düğmenize bastı.

Herkesin kendi elleri var. Uzun ve bakımlı tırnakları, kendi hayatı var herkesin.

O hayatın içinden size bakar ve sizin hakkınızda düşünürler. Bir adam. Bir yabancı.

Ama artık bir "adam" olmaya alıştım da. Asansördeki bu yadırgatıcı sessizliği yadırgamıyorum. Lise ve üniversite yıllarımdaki gibi, asansördeki kişiyi, birden öpsem ya da öldürsem, demiyorum. Dünyanın ve asansörün kurallarına ve yolculuğuna alçakgönüllülükle boyun eğiyorum. Tek tek katlar, hepsi birbirine benzeyen kapılar ve hayatlar.

Birden aklıma geldi. Demin nasıl da düşünemiştim. Saate bakmalıyım. Kolumu kaldırdım, bileğimi zarıfçe ve sertçe büküm. Saatim Rolex, ama farketmez.

Ben, çok güzel, aman saat kaçmış, ben çok meşgul bir adamım, gibi yaparım. Buyrun işte, bakın: Saat kaç olmuş bakayım, ben çok meşgul bir adamım! Ya! Afedersiniz güzel hanımefendi şimdi sizi hiç düşünmüyorum ve daldım gittim çok büyük dünya işlerine ve hayatın anlamı ne

gibi büyük sorunlara. Saate bakıyorum, anlıyorsunuz değil mi, acaba büyük işlere vaktinde yetişebiliyor muyum diye. Belki şu an telefonum çalıyordu ve arayan başba-kandır. Belki çok özel bir çiftliğim ve atlarım olduğunu anladınız. Belki serüvenlerle dolu trajik bir hayat yaşadığımı seziyorsunuz.

Ama elimdeki plastik torbalarda: Bir kilo elma, bir kilo portakal, yarım ekmek, konserve ton balığı, iki de yeni kitap. Hayır, bunları görmemiştir. En azından şunu farketmiştir: Ben asansörde güzel kadınların yüzüne bakıp kimseyi rahatsız etmek istemem.

Herkes benim kadar düşünceli ve duyarlı olsaydı hayat bambaşka olurdu.

Gene de ama, sizinle, sizlerle asansörde böyle sessiz sessiz durmak hayatı, ne bileyim, bir tuhaf yapıyor. Bu yüzden son anda, kapıdan çıkarken umutsuzca sesleniyorum size, sizlere:

"Allahaismarladık."

imza : bir dost (met-üst'ün sayfası)

kirpi, kobay, öküz ve katır

bu sefer de manyak gibi, "onca hayvan dururken niye kobay" soruları sormaya başlamıştım, kendi kendime.. herhalde bu sorunun olası cevabı da "bilimin bir hikmeti işte" olmalıydı.. fakat kobay'ın suçu veya mucizesi neydi.. hem bilime bir sürü insandan daha çok katkıda bulunan bir hayvanın niye taş kadar değeri yoktu..

Kirpi hayvanı'yla, daha çocucukken, erzincan'ın o uzak dağ köyünde tanışmıştım.. arkadaşlar, top diye oynarlardı.. zavallı kirpi hayvanı, naylon ayakkabı darbelerinden kurtulmak için başını içeri içeri çekmeye çalışır, oklarını daha da sivirtirdi sanki.. fakat onun bu çaresiz hareketi olası hazin sonuna ilişkin hiçbir mani teşkil etmezdi.. birkaç darbe sonrası ölür, ve hareketsiz bedeni arkadaşların coşkun haykırırları içinde bir sopanın ucunda bayrak gibi sallanırdı

Çevremizdeki bütün hayvanların yetinden, sütünden, yününden hatla bokundan bile faydalanırken kirpi gibi hayvanların varlık nedenleri neydi.. bu soruyu sorduğumuz amcalar, nineler, öğretmen ve muhtar sözleşmişler gibi hep "allahın bir hikmeti işte" diye cevap verirdiler.. fakat yine de bu cevap asla ve katiyen bizi tatmin keza teskin etmezdi.. porsuk, ayı, kurt, tilki, yaban domuzu, kirpi.. bunlar niye

vardı.. esasında bence bir mahsuru yoktu ama yine de bu hayvanlar niye vardı.. hem kirpi sevilmiyordu da, sevmeye kalkıldı mı elin cızz oluyordu.. o halde bu kirpi niye vardı

Kobay hayvanı'yla istanbul'da tanıştım.. hiç kobay görmemiş, hiç kobay sevmemişim ancak ismini ve cimini haberler'de hep duyuyordum.. bilimsel deneyler'de denek olarak kullanılıyorlardı.. bu sefer de manyak gibi, "onca hayvan dururken niye kobay" soruları sormaya başlamıştım, kendi kendime.. herhalde bu sorunun olası cevabı da "bilimin bir hikmeti işte" olmalıydı.. fakat kobay'ın suçu veya mucizesi neydi.. hem bilime bir sürü insandan daha çok katkıda bulunan bir hayvanın niye taş kadar değeri yoktu.. (bilimadamı alfred nobel, icad ettiği dinamit'in insanlara kötü şekillerde kullanılmasından vicdanen büyük rahatsızlık duyduğundan dünya, hayat ve insanlık için yapılacak bir takım güzelliklere teselli mahiyetinde nobel ödülü'nü koymuş..

ve fakat hiçbir kobay hayvanı, henüz bu ödüle layık görülmemiştir)

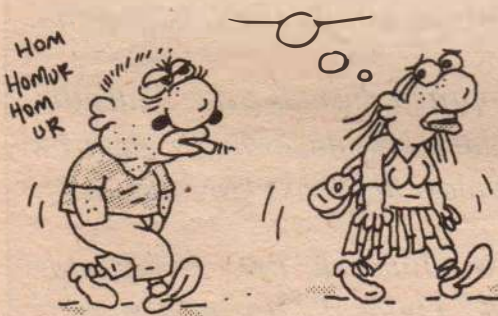
Öküz'e karşı gelişen hisli duygularım ise öküz-boğa ayrımını fark edince ayyuka çıktı.. boğa'nın iğdiş edilmiş haline öküz deniliyordu.. tarlada, harmanda daha çok çalışsın, enerjisini asla sevişmeye filan harcamasın diye bu yola başvurulmuştu.. ve fakat bokundan bile tezcek olarak yararlanılan bu mahzun hayvana neden birkaç orgazm mөөlemesi çok görölüyordu.. bu delikanlılığa sığıyor muydu lan!.. (pardon, birden fevrileştim) belki bu hazin durumun cevabı da "insanın bir hikmeti işte" olasılığı dahilindeydi ve fakat ben o olasılığa asla dahil olamıyordum bir türlü.. (kurban kesilmek üzere çok önceden alınan kimi keçi ve koçların, yine güç kaybetmeyip daha besili kurban olsunlar diye gözleri bağlanıp, yere yatırılıp testislerine çekiçle vurulmasından çıkan o tiz, o korkunç haykırırlar ise çocukluktan yadigar kulaklarımda hâlâ tırmık cırmık bir ses olarak kalmış ve hiçbir zaman da silinecek gibi değil üstelik)

Fakat hayvanlara reva görülen en vahşi ve en utanç verici dram ise katır hayvanı'nın hakkına düşendi.. katır hayvanı'nın anavatanı anadolu.. erkek eşekle, dişi atın (kısarak) insan eli yordamıyla çiftleştirilmesinden husule geliyordu.. daha çocucukken, erzincan'ın o uzak dağ köyünde bu garip uygulamaya üç beş kere tanık olmuştum.. kısarak ve eşek, genellikle köyden ve köylüden uzak bir tarlaya, bostana götürülüyor, ikisinin de gözleri yazmalarla bağlanıyor, eşek biraz daha yükseğe çıkartılıp kısarak'ın üzerine atlamasına uğraşılıyordu.. ne yaptıkları

rını bilmeyen bu iki hayvanın çoğu kez organları birbirlerine denk gelmiyor, duruma bir insan eli müdahale ediyor.. ve eşek'in organı, insan eli yordamıyla kısarak'ın organına yerleştiriliyordu.. eli eşek organına değen köylü ve zurnik amca'nın eli pek tabii ki bayramlarda, para dahi verse asla ve katiyen öpülüyor, aksine ondan köşe bucağı kaçılıyordu.. dahası, bu duruma şahit olan bizim çocucuk gözlerimiz, mesele, tavukların hangi iki ayrı hayvanın çiftleşmesinden meydana geldiği gibi sapık ve kökü dışarda ideolojilere saplanıp kalmasına neden oluyordu.. katır hayvanı, at'a ve kısarak'a oranla daha güçlüydü.. bunun için daha çok ağır yük hayvanı olarak kullanılıyordu.. kimi zaman da cirit oynarken.. fakat, ama, ancak, lakin, asla ve katiyen düğünlerde süslenip gelin bindirilen bir hayvan olmuyordu.. anadolu insanı katır hayvanı'na karşı pek mahcup durur.. anadolu folkloründe, şiirinde, müziğinde katır hayvanı neredeyse hiç iltifat görmez.. dahası katırlar sonradan kendi kendilerine de pek üreyemezler.. hor görülüyor ve hep dışlanıyorlar.. şimdi gelelim en acı ve en "insanın bir hikmeti işte" diyerek asla ve katiyen geçiştiremeyeceğimiz şu mühim soru'ya, "yüzde doksandokuz müslüman addedilen bir halk, doğa ve tanrı yasalarına karşı çıkarak, erkek eşek ve kısarak'ı kullanarak nasıl katır diye bir hayvan meydana getirmeyi göze alabilir.. hangi kitapta bu dramın açıklayıcı gerekçeleri vardır.. durmadan domuz eti'nin günah olup olumasıyla kafa yoran yüzde doksandokuz müslüman sayılan bir halkın içinden neden bir allahın kulu çıkıp da katırlar'ın bu halleri üzerine bir iki satır düşünmez.. neden.. imza: bir dost

HİKAYE

benim doğduğum köylerde
insanlar gülmesini bilmezdi
ben bu yüzden naçar kalmışım
gül biraz

benim doğduğum köylerde
ceviz ağaçları yoktu
ben bu yüzden serinliğe hasretim
oksız biraz

benim doğduğum köylerde
kuzey rüzgarları eserdi
hep bu yüzden dudaklarım çatlıktır
öp biraz

sen türkiye gibi aydınlık ve güzelsin
benim doğduğum köylerde güzeldi
sende anlat doğduğum yerleri
anlat biraz.. ÖKÜZ..

on üç artı bir

..!..

piramit tepesine evvela köleler çıkar
şası peygambere hiç mürid inanır
bir kör'ün peruk takması kadar feci
kıyamet herkese kendi gibi kopacak
usta terziler mezurasız anlarlar
gidip gelen trenlerle akarak
en güzel gar lokantalarında içilir
bir şey var bir şey hep var
musalla taşı'na serçeler konar
hurma ağaçları söğüt gölgesi arar
pabuçlarını su çekiyor saçım sıfır numara
ben hayatın yalancısıyım
ömrümden bir daha geç
yoksa cüce kalırım

..!..

on üç artı bir

ŞİİR: CAHİT KÜLEBİ

SOSYOLOK ECEVİT

Biz toplum olarak, kayıp kıta Atlantis'in esrarının çözülmesine katkıda bulunabilecek miyiz? (II)

Bu konudaki umutsuzluğumu geçen sayıda vurgulamış; niçin umutsuz olduğumu da bir araştırmamanın sonuçlarına dayanarak, derinlemesine irdedelemiştim. Ve, dikkatli okurlarımın hatırlayacakları gibi, şöyle bir ifade kullanmışım: "Üzülerek söylüyorum, hadi Nuh'un Gemisi'nden, İstanbul'un altındaki gizli şehirden geçtik, en basit 'Kesikbaş'ın esrarı'nı bile çözememiş bir toplumuz. Hal böyleyken, Atlantis'in sırrına nasıl ereceğiz? Ne acı..." Ben öyle haftadan haftaya görüş değiştirenlerden olmadığım için, aynı sözlerin altına bugün de imzamı atıyorum ve aynı vurguyu tekrarlamakta sakınca görmüyorum: Ne acı...

İnanır mısınız, biz oniki milyon İstanbullu olarak altımızdaki gizli şehri bir yabancı bilimadamı kadar merak etmiyoruz. Yanlış anlaşılmasın, ben ille de böyle bir şehir var diye iddiada bulunmuyorum. Yalnızca, bu işi aydınlatmanın bir toplumsal sorumluluk olduğunu belirtmek istiyorum.

Van Boeck adında Belçikalı bir dostum var. Kayıp uygarlıklar, esrarengiz toplumlar konusunda dünyanın sayılı bilimadamları arasında. Hani malımızı yemezsek yiyeceklerden değil, iyiniyetli bir insan. Kendisi iki yıl önce İstanbul'un altındaki gizli şehri aramak amacıyla Türkiye'ye gelmişti. İstanbul'daki altıncı ya da yedinci günüydü ki, beni aradı. Sesi her zamanki neşesinden ve coşkusundan yoksundu. "Aman birader, başıma gelenleri sorma" diye anlatmaya başladı:

"Buraya gelmeden birkaç dostumla yazışmıştık. Beni, yeraltı uygarlığından gelen

sesleri dinleyen bir adamla tanıştıracaklarını söylediler. İstanbul'a gelir gelmez bu şahısla tanıştık. Kırk yaşlarında, bıçkın biriydi. Kendisine yeraltından nasıl sesler geldiğini sordum. 'Valla Hans baba...' diye başladı söze. Kendisine adımın Hans olmadığını söyledim. Şu şekilde cevap verdi: 'Mevzu değil esasen. Şimdi hoca, bu yeraltındakiler var ya, çarkını s..iim diyorlar da başka bir şey demiyorlar.' Daha önce böyle bir söz duymadığım için anlamakta güçlük çektim. Sözlükleri çıkardık, karıştırdık. Sonuçta düşündüm ki, yeraltındaki uygarlık henüz basit mekanik aşamasında. Tüm sistemleri çarklar üzerinden işliyor. O gece biraz rahat uyudum. Ancak aynı adam, ertesi gün yeraltından 'belini s..erim' sesleri geldiğini söyledi. Üçüncü gün de 'eşiktekini, beşiktekini' gii hâlâ anlayamadığım bir söz sarfetti. Bunca yılın araştırmacısıyım, doktora tezimi gaipen gelen sesler üzerine yaptım, ne gaipen böyle yakası açılmadık laflar duydum, ne yeryüzünden..."

Bedbaht Van Boeck... İnad etti, araştırmalarını sürdürdü. Bu değerli bilimadamının başına gelenler beni fazlasıyla üzdüğü için, kendisiyle birlikte gezmeye başladık. Bir gün yanımıza iki adam yanaştı. Bir şeyler söylüyorlar, anlamıyoruz. Neticede kendilerini açık konuşmaya davet ettim. Adamlardan biri dedi ki: "Şimdi arkadaşım, Alemdağ yolunda parsel işine girmiştik. Fazla değer kazanmadı, biliyor musun. Ben diyorum ki, bizim parsellerin orada bir tünel kazsak, işte gizli şehrin girişi hesabı. İçine taş maş döşetiriz, hoca ne isterse yaparız, çekinmeyiz. Hem bizim işimiz görülür, arazi de-

ğerini bulur, hem hocaya da yola yakın parsellerden iki tane atarız..."

Afedersiniz, adamın yüzüne tükürmemek için kendimi zor tuttum ve tercümanlık görevimi yerine getirdim. Van Boeck "Herkes sizin yaklaşmanızda olsaydı, şu and dünyada binlerce Atlantis girişi olurdu" deyince bizimki ne cevap verse beğenirsiniz: "Şimdi atlantis işini bilmiyorum da, hoca isterse şöyle İstanbul Atlantis Matlantis komple bir olaya girelim!"

Van Boeck o akşam ülkesine döndü. Bu adam arkasından mektup yazıp "Dudulu'dan da bir parsel verelim, seneye elini öpene satarsın" dedi. Van boeck sert bir cevap yınca, bu da serkeşleşti. "Bak gözüm, asker kaçaklığı filan, mutlaka bir açığın vardır, bitiririm seni" şeklinde bir tehdit mektubu gönderdi.

Dostum Van Boeck bir sonraki mektubunu bana yazdı ve istediğim miktarda araştırma fonu sağlayacağını, benim gibi bir araştırmacının o koşullarda çalışmasının cınayetten başka bir şey olmadığını söyledi. Cevabım şu şekildeydi: "Evet, zor koşullarda çalışıyoruz. Ancak bizim gibi aydınlar da bu ülkeyi terkederlerse, yeraltındaki kayıp şehirleri değil, yerüstündeki kayıp ülkemizi ararız..."

Bunların üzerine, kayıp kıta Atlantis'in esrarının çözülmesine niçin katkıda bulunamayacağımızı daha fazla açıklamama gerek var mı? Maalesef her şey ortada. Ne acı...

Bunca acının içinde, fıkramız biraz olsun yüzümüzü güldürebilecek mi bakalım...

Öğretmeni küçük Ercan'a sormuş:

- Balıklar niçin konuşmazlar, açıklayabilir misin?

- Öğretmenim, başınızı suyun içine soksalar, siz konuşabilir misiniz?

Ben de bazı insanlarımıza şunu sormak isterim: Başınızı yeraltı şehirlerine soksak, toplumsal sorumluluklarınızı biraz olsun kavrayabilir misiniz?

GECEDESTE

(Çıkmamış Bir Kitaptan Numarasız Sayfalar)

Ferhan Şensoy

*sarı kıro taksiterte
gezdirdiğim kalın şiir defteri yaşam
burdan demin geçmedik mi ağbicim
evet ama çok severim ben bu kırmızı ışığı şoför bey
sinameki haziran boyu
birisine rastlamak için
deil gibi dolaşılmaz istanbul
burda gibi çok fazla
sık sık aynı yerden geçmenin
somut yararı yoktur
üstelik şoför saman nezlesi
çok yaşayın şoför bey
siz de görün deli bey ağbi
ya birine rastlarsam diye
gidilmez ki ilk uçakla ankara'ya
beyoğlu'ndan firar etmiş güvercinin
ankara'da ne işi var
hunlar salak gezginlerdir
haziranın dokuzu
aşkımız yağmur
istanbul'u sel aldı*

ÇETİN ALTAN

Söz söylemek içindir

Türkler satrancı sevmezler. Çünkü satrançta şans yoktur. Mesleksiz oldukları için para kazanmayı da şansa bağlarlar.

"Ey bu toprağa düşmüş asker!" denilir. Bu topraklara kim düşürdü bir defa bu askeri? Bunları hiç kimse kurcalamaz.

Vatan için ölünecek. Peki yaşayanlar ne yapacak? Onlar da Hazine'den geçinecek.

Türkler anlamadıkları dilde kutsal kitap okuduklarından, anlamadan da okumaya alıştırlar.

Halbuki yazarı-çizeri olmayan toplumlar çok hızlı dolandırılır.

Türkiye'de herşey terstir. Türkiye dünyanın antisidir.

LEB-İ DERYA SAYIN

YAZSANA BUNLARI ABİ

Güneri İçoğlu

ŞEYİNİ SALLASAN BİLGEYE DEĞİYOR

Bu nasıl bir dönemdir, anlayamıyorum. Herkes her şeyi çözmüş sanki. Ortalık bilgeden geçilmiyor. Yediden yetmişe cümle alem Don Huan gibi olmuş, derüni imajlarla dolanıp duruyorlar. Bu oyunu bu kadar basit mi sanıyorsunuz? Geri verin kelimelerimi, ben oynamıyorum...

İşi çözmüşler çözmesine ama suratlardan, bir cephesi sıvanmamış apartmanlar gibi sıkıntı akıyor. Çoğunluk sinirli ve gergin. Gençlerde bir bezginlik almış yürümüş. Onlar da sanki, sonsuzluğun, sınırsızlığın içindeki hayatın manasızlığını, yani hiçi, negatif yönden gece vakti daracak mekanlarda yüksek desibelili müzik eşliğinde kavramışlar. Onun için de kuvvetli bir trip fırtınası esiyor. Bu manasızlık uygun ışıklarda pozitif bir şekilde belli bir çaba harcanarak kavranırsa hepimiz gülmeye başlarız, şarkılar söyler, danslar ederiz. Ama ne yazık ki, kolay olan diğeri. Her şeye rağmen gülmek hem çok zor hem de artistik bilgelik değeri yok. Tribe girmek daha holivutvari bir gizem taşıyor.

Geçen haftalarda böyle bir bilgeye rastlayıp kafama birkaç döner tekme yedim. Gökçeada'daydım. Bir öğle vakti yorgun argın lokantanın birine girdim. Lokanta boştu ve lokantacılar oturmuş kendileri yemek yiyorlardı. Masalarındaki genç olanı, beni görünce kalktı ve ne istediğimi sordu. Seçeneklerde pide ve lahmacun vardı. Ben de masalarında kendileri için yaptıkları lahmacunları görünce şaka yolla genç ahçıya sordum: "Siz de yediğinize göre lahmacunu daha iyi yapıyorsunuz galiba?.. Peki piden nasıl, o da güzel mi bari?" diye otomatikten geyiğine sordum. Derken lokantacılar yaşlı ve ulu bilge olanı gözlerini kısarak, gür ve titreyen ulvi bir sesle "Puan kaybettin genç dostum. Şunu bil ki hayatta kimse malına kötü demez." Haydi, arkadaş zaten gırtlığıma kadar sofistikeye batmışım, varma üstüme yahu! Biz de biliyoruz, sırf ilişim kuralım diye saçma bir soru sorduğumuzu. Ne diye ağdalı bir cevap veriyorsun. Kestirip at işte, alt tarafı müşteriyiz... Birden tepem attı, ben de onun gibi sesimi kalınlaştırarak, derin ama alaycı bir tonlamayla, "Eey derviş, ben bu dünyada malına kötü diyeni ararım." dedim. Lokantacı bilge kıldandı ve bana taktı. Bir şeyler yiyip hemen kaçtım ordan. Derken, ertesi gün tanıdıklarla yine aynı lokantaya gitmek zorunda kaldım. Bu kez pide ve lahmacun yoktu. Pide var mı, diye sorduğumda genç garson, "Abi pideci arkadaş izine çıktı, bugün sadece sulu yemekler var." dedi. Ben de "Yapma be, pide iyiydi" dediğimde, genç garson, "Abi sulu yemekler de mayerdir" dedi. **Mâyeri!..** İlk defa duyduğum bu kelimenin anlamını öğrenmek için garsona ciddi olarak sordum, "Mâyeri ne demek yahu?" Tam garsonun güzelce açıklayacağı sırada, birdenbire tezgahın arkasından lokantacı ulu bilgenin sesi çınladı, "Bak, yine puan kaybettin. Puan kaybetmeye devam ediyorsun. Tahsilli birine benziyorsun, ama boşsun." Tövbe, tövbe, kardeşim nerden biliyim ben mâyer'i, ana birtanika mıyım anasını satayım. Bu kez gerçekten sinirlenmiştim. "Bana bakın beyefendi" dedim. "Ben belki manevi olarak puan kaybediyor olabilirim, ama siz de hızla maddi olarak puan kaybediyorsunuz. Böyle konuştuğumuz sürece felsefeci adamın dükkânı diye buraya gelmiyem ve bir sürü müşteri kaybedeceksiniz. Sizin asıl işiniz müşterilerin aklını döndürmek değil, bu dükkânı döndürmektir. Ayrıca ben tahsilli değil, sadece gözlüklüyüm." deyip yüzüne gelen döner tekmelerin bir kaçını savuşturduysam da, yediklerim ruhumu hayli hırpaladı... Bilge öğretmemiş, sadece vurmuştu. Gidip "mâyeri ne demek" diye orta halli bir Osmanlıca sözlüğe öylesine isteksizce baktım, ama bu kelimeye rastlamadım. Daha genişine bakacaktım ki birden vazgeçtim. Çünkü öğrenemediğimi öğrenmiştim. Mâyeri'nin anlamı şuydu: *Çağ, sert bir çağ, kimseye bir şey sorma, ne öğrenmen gerekirse kendin öğrenmeye çalış, öğrenmezsen de üzülme, sana soranlara ise ne olursa olsun böyle davranma, bir şey öğretirken bile yeniden öğrenmeye çalış, "bak arkadaş ben bunu böyle biliyorum ama benim malım kötü olabilir" de, kimse malına kötü demez ama sen bunu demeyi de bil...*

İki tane lahmacun yemeye gittim şu öğrendiğim şeye bak. Demek ki lüks bir restorana gitsek **Nirvana**'ya erdirirler bunlar adamı vesselam...

KEŞKE HEP ATİNA'DAN BİLDİRSEYDİN...

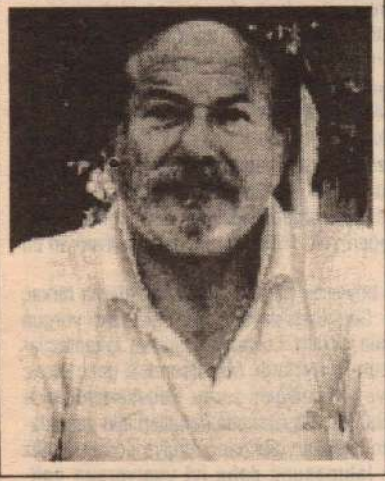
Tabat kimseyi, kendini başkaları gözü ile görebilme yeteneğinden mahrum etmesin!.. Ben bir gün evde yatmıştım... Bir ara kalktım ve Kanal D'yi net, öbür kanalları puslu olan televizyonumu açtım... Karşımda Reha Muhtar... Her zamanki gibi yine tedirgin... Fakat bu sefer başka bir şeyler var... Birileri binadan içeri giriyormuş da, yayını durduracaklarmış da... Anlatıyo da anlatıyo... Hoppalaa, n'oluyoruz yaa, yine mi 12 Eylül oldu yoksa, diye düşünürken mesele anlaşıldı... Reha Muhtar'ın programında Kanal D'nin kapanışını naklen izliyoruz... Ekranda Kanal D'nin giriş kapısından üç-dört kişi içeri girdi... Bizimki tüm hırçılığı ile anlatıyo: "Görüyorsunuz di mi sayın seyirciler, nasıl binamıza girdiler?.. Eeee!.. Görüyoruz, n'oolmuş!.. adamlar merdivenlerden çıkıyor... Fonda 'yandık-bittik' muhabbeti tüm hızıyla devam ediyor... Duyan da Kanal D tamamen kapanıyor zanneder... Hepsini oniki saat... "Yuh be!" dedim, kendi kendime, "bu kadar olur..." Kameraman merdivenden çıkan görevlilere "siz şimdi kanal D'yi kapatmaya mı geldiniz?" diye soruyor... Görevlilerden biri "Evet" diyor... Kameraman "Ama neden?" diye soruyor... Adamlar susuyor, sürekli susuyorlar... Durum çok komik... Reha Muhtar geri saymaya başladı bile... Birazdan Türk Apollo'su aya çıkacak... Zaman yaklaşı... Bütün Türkiye pür dikkat olayı seyrediyor - tabii Reha Muhtar'a göre... Birden o da ne?... Ekranda bir Atatürk portresi ve İstiklal Marşı çalıyor... Yani Kanal D'yi kapamaya gelenler şu İstiklal marşı bitişinde öyle kapatılmalı diyecekler... Öyle sanıyor Reha Muhtar... televizyon kapandı... bi 'oh' çekip gidip yattım... Kıssadan hisse: İnsan kendini bilmeli... Dışardan nasıl algılandığını -hiç olmazsa birazcak- anlayabilmeli...

MESUT KARA

Artizler Kahvesi

KUZEY VARGIN

Filmcinin seni seçmesi için parayı önemsemeyeceksin, ben de önemserdim. Paramı vermedikleri zaman işe gitmezdim.

Vargin saçı yapılır' diye yazılar asardı."

Oynadığı rollerdeki gibi özel yaşamı da hızlı hareketli ve olaylıdır. 69 yılının sonlarında yaşadığı tatsız bir olaydan dolayı cezaevine girer ve 35 yıla mahkum olur. 3 yıl tutuklu kalır. Bir kavga esnasında Salih Güney'i ve iki arkadaşını bıçaklamıştır.

"Salih Güney'le bu olay geldi bşımıza. Barda oturuyorduk. Burhan diye bir arkadaş vardı, gazeteci. O zamanlar Kartal Tibet falan geliyor, pazarları maç yapıyoruz, sonra da Neşe meyhanesine gidip içiyoruz. Salih Güney de kaleci. Bir maçta Burhan'ın köpeği ipini kopardı, tesadüfen topa çarptı ve gol oldu. Barda Salih hava atıyor 'iyi oynarım' diye. Burhan da 'ulan benim köpeğim bile gol attı sana' dedi. Bunun üzerine Salih 'çık ulan dışarıya' dedi. Çıkarım çıkmazsın derken ben de 'bırakın bu işleri ayıptır' dedim, döndüm arkamı. Bitti benim olayım. Bunlar çıktı dışarı. Pat bir el, Ahmet Mekin. 'Kuzey hadi kardeşim ayır şunları' dedi. Herkes duyuyor. Ben de ayrımaya gittim. Dışarı çıktığımda Burhan kan içindeydi. Ötekinin yanında iki arkadaşı daha var, üçü bir olup Burhan'a yükleniyorlar. Araya girdim, kıyamıyorum buna vurmaya. Bana bir kafa attı. Ne olduysa orda oldu. Üçünü de bıçakladım. Anlık bir olaydı, taammüde soktular. Sonra konuşanlar, olayı görenler niye gelmedi şahitlik yapmaya. Daha dinlenmemiş şahitler olmasına rağmen 35 yılı yüzüme okudular. 73 affıyla çıktım. Çıktıktan sonra kimse aramadı, sormadı, Türker İnanoğlu ve Ümit Utku hariç. Onların hakkını ödeyemem."

On-oniki filmde başrol oynadıktan sonra ikinci adamlığa geçer, "kötü adam" oynamaya başlar. Bu geçişten memnundur. "Ayhan Işık çok sevdiğim bir büyüğümdü, Ediz Hun da sevdiğim, güvendiğim arkadaşım. Onlardan fikir alırdım. 'Aman Kuzey'ciğim para politikayı gevşek tut derlerdi. Filmcinin seni seçmesi için parayı önemsemeyeceksin, ben de önemserdim. Paramı vermedikleri zaman işe gitmezdim. Bunu tabii camiada böyle anlatmıyorlardı. Ben biraz özel hayatıma da dikkat et-

mezdim. Adımız çıktı. Birinci adamlık zor. İkinci adam olduğun zaman seninle uğraşan azalıyor. Kötü adam oynamaya başlayınca işlerim çoğaldı. Bir de beni en çok baltalayan olay, Memduh Ün'le yaptığımız bir film. Fatma Girik'le başrol oynuyoruz. Zeki Ökten, asistan Ayla Algan'da asistanlığa heveslenmiş. Balıçı Güzeli filmin adı. Senaryoyu okumuştum. Ben fakir gencim, Müjdat Gezen de zengin çocuğu oynuyor. Ben kızı kaçıyorum, mutlu son falan. Çekim sırasında kadın Memduh Ün'ün aklını çeliyor Fatma'nın kaybı oluyor diye, onun lehine değiştiriyor senaryoyu. Ben de bunu duydum. Topladım valizimi, setin ortasından geçip gidiyorum. Memduh Ün 'nereye gidiyor bu tokmak' dedi. Bende küfrettim, çıktım gittim. Otomatikman benim iş hayatım söndü. Memduh hem yapımcı hem yönetmen, tabiki herkes onu dinleyecek. Sonra çağırıldılar, gittim filmi tamamladım ama başrol olayı bitti."

1940 yılında Kadıköy'de doğan Kuzey Vargin. Babası subay olduğu için Ankara, Elazığ, Van derken epeyce yer dolaşır. Aklında hep Avusturalya'ya gitmek vardır. 1973 yılının sonlarında Bahçelievler'deki Ömür tesislerinin sahibi olan arkadaşı Tolga Yüzaltı, 'sana ihtiyacım var, gel benim müdürlüğümü yap' der. "Ömür'ün müdürlüğünü yapmaya başladım. Düşün salonu, restoran falan derken mutlu bir hayatın içine girdim, para kazanmaya başladım." Ömür tesislerinde müdürlüğü uzun sürmez. Sonra Bertan isimli bir arkadaşı "gel senin vizeni alalım, Amerika'ya git" der. 15 gün içinde vize alınır ve 74 yılının başlarında Amerikaya gider. Çok çalışır, para biriktirir. 84 yılına kadar kalır orda. Türkiye'yi de çok özlemiştir. Özlem gidermek için gelir. "Gezmeye gelmişim. Dönmeden bir süre önce bir arkadaş grubuyla toplanmıştık. Orda bir hanımla tanıştım. 12 sene oldu hâlâ gideceğim. Evlendik, 8 yaşında çok güzel bir kızım var. Eşimi de kızımı da çok seviyorum. Bu dördüncü evliliğim. Ayrıca bir oğlum iki torunum var Amerika'da."

Sarıyer'de bir meyhane açar, bir arkadaşıyla. İşler iyi gidiyordur fakat körfez krizi patlak verir. Ardından ortağıyla aralarında anlaşmazlık çıkar. İyi bir paraya hisselerini devreder. "55 yaşına geldim.Şu anda da devamlı çalışıyorum. TRT'ye Sahte Dünyalar adlı dizinin 104 bölümünü bitirmiştim. Şimdi 64 bölüme daha başladık. Sinemadan ve televizyondan teklifler var."

Spor yapmayı sevdiğini söyleyen Kuzey Vargin, Levent Tenis Kulübü'nün müdavimlerinden. 14-15 yıldır tenis oynadığını söylüyor.

• Çalıntı ve 25. Kare dergilerinde yazılarını zevkle okuduğumuz Taner Ayın Astigmat Bakışlar ve Cinemascope Kadınlar & Cinemascope Erkekler kitapları Çalıntı Yayınları'ndan çıktı. Atlas Pasajı'ndaki Çalıntı'da ve bütün kitapçılarda bulabilirsiniz.

CAN BARSAN

Şeyedi YORUM

"ŞEYEDİ'LER ve YORUMLARI"

Açıklanmayan uçan kesmece karpuzlar!

Ben 12 Maymun filminin bilet kuyruğunda, durup dururken, Ali Şen başkan Fenerbahçe şampiyon desem, ya da yolda yürürken sindirim sistemimden, araba alarmlarının devreye girdiği sırada çıkan sese benzeyen bir "vüyk"leme gelse... Parmaklarımın arasını kaybetsem... Veya yüzerken ayağım, dahi anlamına gelen ıslak bir, de ya da da ekine çarpsa, üç saniye koridorundan geçerken vahşi tuzlamalar saldırsa ve... Her neyse, örnekleri çoğaltmak mümkün... Yaşamda karşımıza en seyrek çıkan şey, anlamdır... Siyasi ve ekonomik istikrarsızlığın ihracatı vurmasından daha kötü olan nedir biliyor musunuz?... Çok mutluyken kız arkadaşınız size aniden "bu mutluluğumuzun bozulmasından çok korkuyorum Vahap" demesi ve sizin adınızın aslında Çağatay olmasıdır. Ama daha da kötüsü aynı gece televizyonda Ah Kızlar Vah Erkekler adlı yarışma programını ilk kez seyrederek mutluluğunuzun gerçekten de onarılmaz şekilde bozulmasıdır.

Alacakaranlık Savaşçısı da denilen Şeyedi-Yorum köşesinin bu haftaki konusu Açıklanmayan uçan kesmece karpuzlardır... en azından şarkı söyleyen peynirli çubuk krakerler kadar ilginç olan bu garip olayı, bir görgü tanığının ifadesinden dinleyelim... "... çifti çubuğu satmış şehire göçüyorduk... Yolda bir başka çift ve çubuk gördük... Karım onları Zeki ve Metin sanıp seyretmek istediye de kendisine bir tepik vurdum ve yola devam ettik... Tam bu sırada havayı yeni kesilmiş bir kütür karpuz kokusu sardı... Ardından böcekler sustu, rüzgar kesildi, gecelik repolar yüzde 62'ye indi... Birden onları gördük... Uçarak üzerimize geliyorlardı... Birkaç tane karpuz "faşırrrr" diye bir ses çıkartarak üstümüzden geçtiler... Hepsinin de kayık şeklinde bir kısmı kesikti ve içleri kan gibi kırmızıydı... Bebeler karpuz isteriz diye ağlamaya başladılar... Tam bu sırada diğer karpuzlar gözükte... Bunların sayısı çok fazlaydı ve kesilmemişlerdi... Üstelik çok ağır ve alçak uçtuklarından birkaç tane-sini kolayca yakaladık ve yemek için kestik... Fakat dehşetle gördük ki hepsinin içi bembeyazdı... Önce kırmızı karpuzlarla gözümüzü boyamışlar sonra da kelek karpuzları kakalamışlardı... Sinirlendik, hepsini paraladık..."

Evet, bu kadar... Burada dikkat edilmesi gereken konu, dünya dışı şımarık varlıklar tarafından onurları kırılan dünyalılar, içinde bulundukları aymazlıktır... Ne kadar garip ve değişik bir olaya tanık olduklarını anlayamadan sadece arkadan gelen uçan karpuzların kelek çıkmasına sinirlenmektedirler... Benzer bir olay da yukarıda sözünü ettiğimiz şarkı söyleyen peynirli çubuk krakerin başına gelmiştir... İnsanlar zavallı peynirli çubuğun şarkı söylemesini önemsemek yerine, onun detone olmasına gülerek alay etmişlerdi... Konunun bu boyutunu belki sosyolog Ecevit'e bırakmak daha doğru olur...

Haftaya Şeyedi-Yorum köşesi müthiş bir romana başlayacaktır... Asla ve kat'a hiçbir yere bakılmadan yazılan bu romanın sadece ilk satırını açıklasak, sanırım sizlere bir fikir verecektir... "Birgün bir kitap okudum ve bütün hayatım değişti..."

ŞEHİR EŞKİYASI

Sezai Sarioğlu

Hayat aşk ile ahşk arasında bir yanıl-samaydı... Kadınlar evin üst katında yorgan kaplıyordu. Çocuk, şarkıların sesisıra aşı-ğıya inmişti. Havan evin tam ortasına düş-müştü. Yasemin kokusunun yerini barut ko-kusu almıştı. Bütün kuşlar yerin ve göğün en uzağına uçmuştu.

Dağ ve nehir, gramofon ve taş plak öldürme-mişlerdi... "Ailemle barış içinde yaşıyordum. (...) Orada halkım ve ben ne kadar iyidik. Kötü bir şey yapmamıştım. Ne at öldürmüştüm ne de insan; ne Amerikalı, ne Kızılderili. (...) Herşeyi açıkça bildikleri halde, şimdi diyorlar ki ben kötü bi-riymişim." (Geronimo)

Yerin-göğün devlet olduğu bir coğrafyada, kendi evlerinde gurbette yaşıyorlardı. Günün birinde tarih yadigarı evin tam ortasına havan düşmüştü.

"Mere mala me mir"... Evin erkeği öldü... Evin son erkeği ecelsiz ölmüştü... Ölüm; ilköğretim gibi mec-buri ve meccaniydi. Öylesine, çatkapı bir dalgınlıkta ölüm. Ölüm, gündelik alışkanlıklar arasına girmişti...

Kadın, yerleşik bir yaz bulutu gibi yere, göğe, eş-yalara kimıltısız bakıyordu. Hiçbir şey yerli yerinde

değildi. Her şey, yerleşik yerlerinden oynamış seyir halindeydi. Şehirde aradığını dağda, dağda aradığını şehirde buluyordu. "Elma" deyince barış ve kavuş-malar çıkmıyordu. Meseller eskisi gibi doğru söyle-miyordu. Ölüm, kavuşmanın rastlantısıydı. "En doğru masal anlamadan korktuğumuzdu..." En doğu ma-sal, tarih ve talih kitapları içinde kirletilmişti...

Ayrılıklar alışkanlık yapmıştı. Kahramanlar zama-nında ölmüyordu. Dağların taşrasında, ırmakların im-lasında oturuyorlardı... "Milleti çılgın kuşlara çevirdi-ler... çılgın kuşlara..." Kürtçe söylenip duruyordu. Havan topunun şahsında devlete ve hükümete, tan-rıya beddua ediyor, eşya ölücüklerini okşuyor ve herbiriyle konuşuyordu.

Eşyaların, hatıraların hafızası vardı... Ölmeyen eş-yaları toplayıp göçüyordu. Öznesiz nesneler ya yara-lanmış ya da ölmüştü. Nesnelerin özne, öznelerin nesne olduğu zamane zamanlardı. Yaşsız kadın, ocak duvarındaki alt alta çizilmiş üç kuşu, yan yana çizilmiş üç çiçeği ve vakanüvist ustanın ocak duvarı-na düştüğü tarihi okşadı. Iyice yaralanmış işlemeli çinko siniyi gazetecilere gösterirken lirik bir güzelle-me doğaçladı:

"Devletin emanetidir. Hata yâdigarıdır. Bajar, bajar gezdirip herkese seyrettireceğim. Devletin emaneti-dir; saklımızdır..." Gazeteciler, bajaran metropol oldu-ğunu, kadın, metropolün bajar olduğunu bilmiyor-du... Ayrı imlalarla, ayrı mecazlarla tarihlerini ve talih-lerini ayırmışlardı, yatay ve dikey ikiye bölünmüştü herşey...

Kadın, Kürdilihicapkar makamında söyleniyordu; yarin kulağı vardı. Havadis avcıları ise yanlış işitiyor; "galiba çıldırdı" diye üst başlık atıyorlardı. Bir asker, biraz ileride sevgilisine mektup yazıyordu. Kadın, bir-den pencereden başını uzattı ve askere "selam yaz, her daim ocağı tüte" diye seslendi. Nedense herkes şaşırdı.

Beddua beklenen kadın, eşyaların her birine teker teker güzelleme söyleyerek dışarıya çıktı, elleriyle dağları okşadı. Biraz ötedeki uzun boylu suyla ko-nuştuktan sonra, koynuna bir avuç ırmak doldurdu. Özel örülmüş bir ipe kapının iki yakasını bağladı... Bilmediği tüm duaları okudu... Bahçedeki dut ağacı-nı kucakladı, dallarıyla konuştu, gövdesine kulağını dayayıp son söylediklerini dinledi.

En son dut ağacıyla vedalaştı... Asker biraz ilerde sevgilisine mektup yazıyordu: "Sevgilim, dönünce... evimiz ve çocuklarımız olacak..." Kadın, şehrin ten-halıklarına gidiyordu. Ne dağ, ne nehir, ne kuş, ne ır-mak, ne de bir insan öldürmüştü. Sadece gidiyordu. Şimdilik gidiyordu. Evi, eşyaları ölmüştü.

Çırılıyarak dutağacı arkasından dallarındaki kuşla-rı sallıyordu. Nehir, dağ, ağaç, insan, kuş, çiçek öl-dürmemişti... Çırılıyarak dut ağacı ardından kuşları-nı sallıyordu. Nehir, dağ, ağaç, insan, kuş, çiçek öl-

dürmemişti... Her gittiği yerde nedense böyle söylü-yordu... Asker sevgilisine yazdığı mektubu bitirmişti. Kadın askerin elinden zarfı aldı, koynuna doldurdu-ğu ırmakla ıslatarak kapattı...

* * *

"Ve KAOS dede oldu çocuk tanrılara" (Muvaffak Sami Onat) Çocuk sadece şarkıların sustuğunu ha-tırlıyordu. Gerisini annesi anlatmıştı... Masal çağından hakikat, fluğ çağından bluğ çağına geçerken anlatmıştı... Evleri iki katlıydı. Bir tepede "bizimkiler", diğer tepede "öteki"ler mevzilenmişti. İnsanlar orta-sından ikiye bölünmüştü, hatıralar bilinç yarılmasına uğramıştı. İki ateş arasında içki masaları kurulur, si-perden sipere erzak, söz ve şarkı alışverişi yapılırdı. Bir taraf besteyi, diğer taraf güfteyi söyler. nakarat-larda koro oluşurdu. Delik deşik olan kum torbaları-nın görüntüsü gözden göze bir anlaşmayla düzelti-lirdi. Annesi anlatmıştı; oyun ile savaş birbirine karış-mıştı.

Aynı takımda futbol oynayan iki arkadaş, formaları-nı bile çıkarmadan, ayrı mevzilerde bir anda "düş-man" olmuştu. Birbirlerine kurşun atarlarken gülesi gelenler oluyordu... Herşey Kafkaesk bir ironiydi... Hayatlar ele alınmayı hak etmiyordu bile. İki ateş arasında çocuklar mevzilere göz kulak olmaları için çağırılıyordu. İki ateş arası sevişme zamanıydı. "Düş-man" tarafında sevgilileri olan her iki tarafın aşkıyaları yaseminlerin izini sürüp savaşa "iharet" ederdi...

Aşk, tende ve tinde barış demektir. Felsefe okuma-mış annesi, öyle demeye getiriyordu... Çocuk 1963 yılında üç yaşındaydı. Olaylı yıllardı, savaş yeni nin-nisiydi söylencelerin. Alarm verildiğinde, Rum ve Türk kadınlar kapı önlerinde yasemin kurutuyor, ge-ce için aşk ve koku biriktiriyorlardı. Hayat korku bi-riktirmek ile koku biriktirmek arasında gel-gitti...

Hayat aşk ile ahşk arasında bir yanıl-samaydı... Ka-dınlar evin üst katında yorgan kaplıyordu. Çocuk, şarkıların sesisıra aşı-ğıya inmişti. Havan evin tam or-tasına düşmüştü. Yasemin kokusunun yerini barut kokusu almıştı. Bütün kuşlar yerin ve göğün en uza-ğına uçmuştu.

Gökten gelen konuk, duvarda asılı duran Zeynel Abidin marka cümbüşü sıyrıp geçmiş, gramofonun orta yerine isabet etmişti. Gromofon ve taş plaklar tortop olmuştu. Annesi; "Münir Nurettin Selçuk Bey, Hamiyet Yüceses, Müzeyyen Senar, Sabite Tur Gü-lerman, Safiye Ayla Hanfendi'ler küstü" demişti. Gra-mofon ve taş plak susmuştu.

Gramofon ve taş plaklarla birlikte şarkılar da öl-müştü. Yer-gök şarkı ölücükleriyle dolmuştu. Çocuk kuşlar taş plakta ölücük taklidi yapardı... Çocuğun aklında şarkılar, gramofon, taş plaklar ve babasının duvarda asılı Zeynel Abidin marka cümbüşü kalmış-tı. Dügâh bir ninninin öldürülmesini hiç unutmamış-tı... Gramofon ve taş plak öldürmemişlerdi... Annesi öyle söylüyordu...

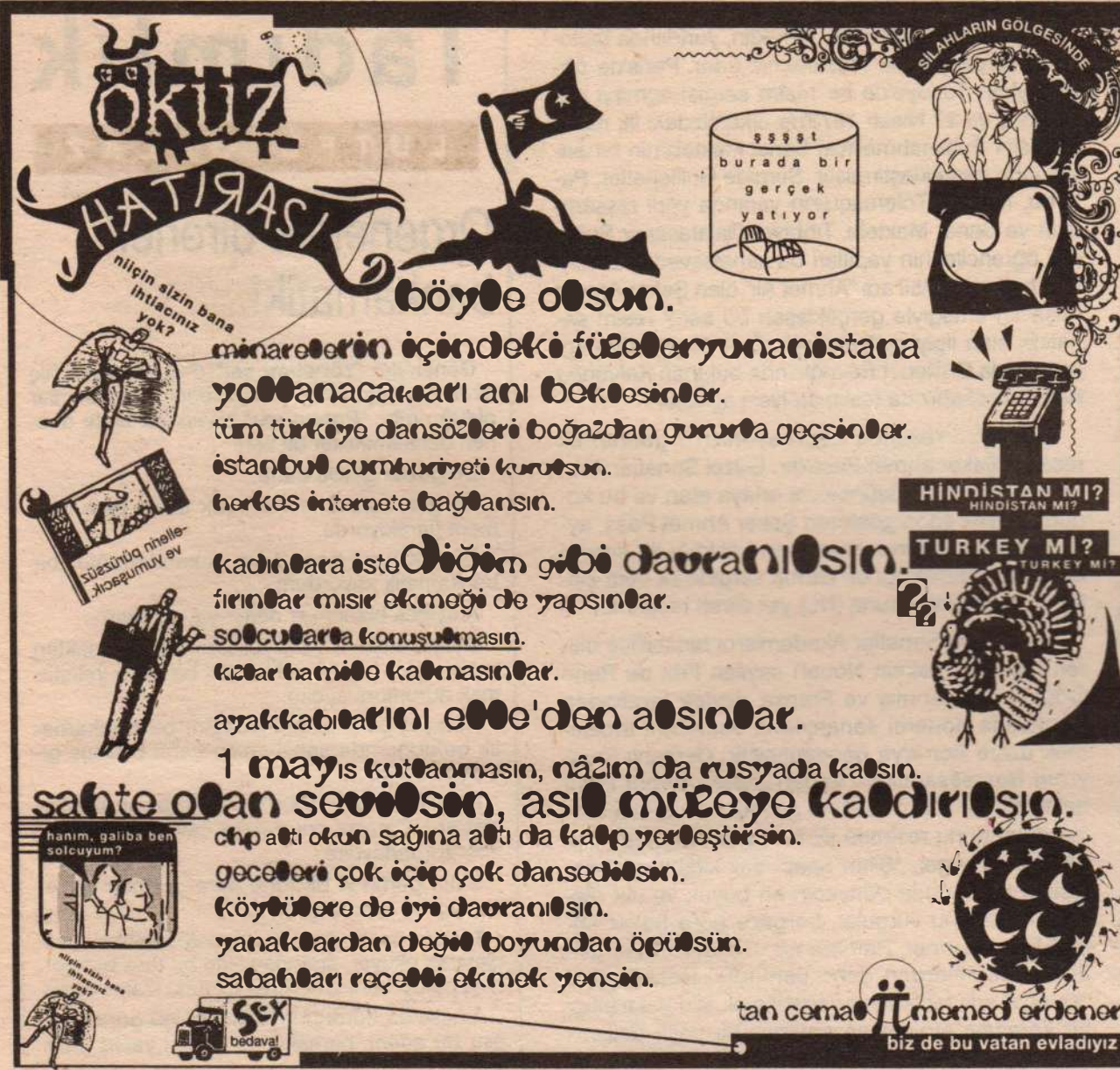
Gani Müjde

B

İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BITKİ	EŞYA	ÜLKE	ARTİST	NOT
Bülent Ecevit Şairlik beş numara büyük bir elbise gibi duruyor üzerinde, politika da... İşin garibi elbisele-ri de öyle... Dürüstlüğü ölçü-şünde politikacı ol-mayı becerebilsey-di dünya çapında bir başbakanımız olurdu. Çünkü solu sev-meyen bu halk hiçbir solcuyu onun kadar sev-medi. Hiçbir solcunun arkasına onun ar-kasına takıldığı gi-bi takılmadı. Zaten halk ne ka-dar solcuları sev-miyorsa, Ecevit te sevmiyordu. Dünyada yükselen sol Türkiye'de çok önceleri inişe geçti o yıllar. Sonra Gorbi, mor-bi, Yıkılan duvarlar. Yeniden siyasete soyunurken temiz kadrolarla çalışma adına SHP'yi ve CHP'yi elinin ter-siyle itmeseydi bu-gün Tayyip ve Me-lih kuran kursunda cüz okutuyorlardı öğrencilerine... Temiz kadroları şimdi DYP ye transfer oluyor Ka-raoğlanın. Sivas'ta insan yakı-yorlar yobazlar, Ankara'da heykel yıkıyor. Bir de sola göz kırpsaydın noolur-du be Eco...	Berlin Dünyanın bir dö-nem Klostrofobis-tan'ı oldu bu şe-hir. Dört tarafı sınır, dört tarafı duvar... Hani şöyle alıp başımı gideyim deseniz üç kilo-metre sonra baş-tan olmak da var-dı o yıllar. Sonra yıkıldı du-varlar. Solun sırtındaki kambur da yıkıldı. Sosyalizmi duvar-ların arkasına sa-klayanlar utançlarından ter-kettiler ülkeyi. Yıllar sonra du-varlara elimi sür-düm... Soğuktu. Ama şehri gezer-ken en çok doğu-sunu sevdim... Doğusu daha sı-cak daha yaşana-sı geldi bana... Sonra bir gün Li-monda otururken bir okur taş gön-derdi kocaman. Berlin duvarından bir hatıra... Aldım taşı en üc-ra köşesine sak-ladım evimin. Biri tekrar bulur da taşları birara-ya getirmeye kal-kar diye ödüm koptu. Berlin'i sakla-dım...	Bit Yiğitin binek hay-vanı bit... Kemal Tahir'in herbiri bir şahe-ser romanlarının baş kahramanı. Askerlerin silah arkadaşı, mah-pusların can yol-daşı... Başıma hiç bela olmadı, bütün sı-nıfı sardı, beni es-geçti... Askerde tanışım diye umutlan-dım... Bir ziyaretime gelmedi. Anabritanicca'yı açtım. İlk kez orda gör-düm resmini. Bir de fıkra kahra-manı bir cinsi var bitin... Hani orman ya-narken ormanlar kralı aslan buyur-muş "Kargaşa iste-mem. Herkes al-fabetik sıraya gö-re kaçacak or-mandan." Birden bit atlamış başlamış koşma-ya. Aslan kızmış. "Hop demiş bit. Sana nooluyor. Önce A harfiyle başlayan hayvan-lar çıkacak... Sı-ranı bekle..." Bit kızmış... "Hey" demiş. "Ben senin bildi-ğin bitlerden de-ğilim."	Bamya "Ştt bamyan nasıl?" Çocukluğumda en çok duydu-ğum sözcüktü bamya... "Şşşşt bamya-sını kedi yemiş bunun" dediler mi refleksim hazırıldı... "Hayır yemedi baaak" "Evladım sok onu yerine" Sonra bamya-nın tedavülden kalktığı yıllar geldi. Daha doğrusu ben bamyanın cacık yap-makta kullanı-lan başka bir sebze-ye dönü-şeceği günü dört gözle bek-liyordum. Elimde cetvel... Sonra yıllar geçti aradan.. Artık kimseler bana "Bamya-sını kedi kap-mış" şakaları yapmıyordu. "Bamyan na-sıl?" diye soran yoktu artık. Yapsaydılar gösterirdim günlerini onla-ra ama, yapmı-yorlardı işte. Yahu ben bir bitkiden bahse-decektim değil mi?	Bavul O olmasa sevdik-lerimiz bu kadar kolay gider miydi uzaklara? İçinde sadece eş-ya mı vardır gi-denlerin bavulun-da. Her eşyanın bir resmi de gitmez mi bavulla bera-ber. Üç kazak, iki pan-ton ve bir dolu anı ile gider bavul-lar ve bavulları ta-şıyanlar. Bazen Marcel-lo'nun elinde bir yolcu, bazen Hit-cock'un filminde bir tabut olurlar. O yüzden filmler-de istasyonda boş bavulla veda-laşan artistleri sevmem. İnsan sevgilisinden ayrılır gibi doldurmalı o ba-vulları ve karşısına geçmeli kamera-nın. Bakın o zaman nasıl oyun oynu-yor? Ben bu yüzden valiz taşıyan ha-malları da sev-mem. "Taşıyalım mı abi?" Ben zor taşıyor-ken bu ayrılığı sen nasıl taşıyabilirsin be adam demek gelir içimden. Çünkü bavul yal-nızlığımdır be-nim... Tutarım yalnızlı-ğın sapından dü-şerim yollara.	Bengaldeş "Orada bir dost ül-ke var uzakta... O ülke bizim dos-tumuzdur. Gitmesek de, kal-masak da, O dost bizim dos-tumuzdur." Okullarda böyle öğretiler bize... Dost ülke Pakistan ve onun yavrusu Bengaldeş veya Tivi deki adıyla Bangladeş. Eskiden Pakis-tan'la birlikteydi ama arada yakla-şık 1500 kilometre vardı. Yani Afri-ka'da Nil nehrinin oralarda bir Türki-ye daha düşünün. İşte öyle bişeydi B e n g a l d e ş . Sonra bağımsızlık hareketi başladı ve sürünen Pakis-tan'dan ayrılarak, sürünen bağımsız bir Bengaldeş ol-mayı tercih ettiler. Yoksulluklarla, muson yağmurla-riyle boğuşan tipik bir Asya ülkesi Bengaldeş ama bir tek şey için çok seviyorum bu ül-keyi. Biz Aziz Nesin'i Si-vas'ta gericilerin önüne çıra olarak attık, onlar çok da-ha radikal şeyler söyleyen Teslime Nesrin'i yobazlara teslim etmediler. Yaaa!..	Brigitte Bardot Köpeklerini ve ke-dilerini beslemek için evin bahçesi-ne çıktığında Pa-parazziler tarafın-dan çekilen fotoğ-raflarına bakıp al-danmayın. O şişman teyze yıl-larca dünyanın en güzel kadınların-dan biriydi. Mehtap sinema-sında filmi geldi mi abim uyarırdı beni bedavadan alan Behzat abiyi. " Bu hayta'y alma-yın sinemaya" Dinleyen kim? Behzat abi Salı günleri izinli. Salı akşam oldu mu "sokakta oyni-yicam" diye evden fırlar Mehtap sine-masına para verip girer onun filmini seyredirdim. Hatırladığım ne mi kaldı o filmlerden? Bir tek sahne. Brigitte abla bir posta arabasının içinde genç bir su-bayla sevişiyordu. Kadın olmanın bü-tün özelliklerini ta-şırdı. Allah kadını yarattı sloganının bu ka-dar güzel bir elbi-seye biçilmesi de bu yüzdendi belki de? Evet allah kadını yaratmıştı yarat-masına ama bizde erkekler allah ya-rattı demiyorlardı kadınlar için.	Bitmekler başla-maklar mıdır di-ye soruyorum bugün, Biten bir ilişki, biten bir okul, biten bir iş yeni-lerine açılan bir kapı değil mi-dir? Birleşik kaplar da öyle diyor zaten. Boşluk hemen bir yenisi tara-fından dolduru-luyor. Ya doldurulmaz-sa? Biten bir aşkın yerine hemen bir başkası baş-lasa ve biz bu-nu bilsek "Bir nefes bırak hiç olmazsa. Döne-ne kadar bana yetecek son bir şey" diye kapa-nır mıyız ayakla-rına gidenlerin. Bir de ölüm var, bitiyor ve yerine hiçbirşey dol-muyor. Bu haftalık ta bu kadar... Yazım bitti. Haftaya bir baş-ka yazar doldu-racak bu köşe-yi. Cümleler kenar-lara uçuşacak ve sonra perde-eeee...

illüstre: Cebraill Okçu

HALİM ŞEFİK GÜZELSON

Balık Ağzı

Bu bir kılıç balığının öyküsü
Yazılmasa da olurdu
Ama bizi yeni sulara götürecek akıntı durdu
Uskumrunun arkasından gidiyorduk
Sürünün içinde ben de vardım
Sırtımda bir zıpkın yararı
Bahtiyar olmasına bahtiyardım
Nedense gitmiyordu kulağımdan
Bir türlü o "Ağ var" sesleri

Denizkızı girmiş düşünceme
Ben iflah olmam
Dalyanları birbirine katmak orkinosların harcı
Dolanınca ağa çok geçmeden küserim
Bir çocuk bile çeker sandala beni
Bu kadar ağır olmasam

Beni böyle koşturan yaşama sevinci
Kanal boyunca bir o yana bir bu yana
Siz yok musunuz siz derya kuzuları
Kestim kılıcım karanlığı dibin
Yakamoz içinde bıraktım suları
Ah aysız gecelerde olur ne olursa

Atın beni mor kuşaklı bir takaya götürün
İri gözlerimde keder
Kılıcımda hüznün
Satın beni satın
Rakı için

HALİT ÇAPIN

Kader isimli kız

Hastanenin polis kayıtlarını inceledim: 29 Ekim 1982 gecesi, bir en büyük bayram gecesi getirilmişti. Her tarafı kırık, parça parça olarktan... "Tren içinde bulunarak..." diye yazıyordu kâğıtlar...

De ki: 'Tanyerini ağartan Rabbime sığınırım,' 'Yarattıklarının şerrinden,' 'Çöküp ortalığı basan karanlığın şerrinden,' 'Düğümlere üfleyen büyücülerin şerrinden Rabbime sığınırım...' (1)

Ve çocuk yattığı yere yaklaşıncaya, bana sığındı... Kollarıyla, bacaklarına dolandı. Sarıldı sarmalandı, bir solucancasına dolandı kaldı. Öyle dikelp durdum. Belinden aşağısı alçılar içindeydi. Sıkı sıkıya tutarken beni, önce inil dedi, bir şeyler demek istedi, diyemedi. Sonra korkunç çığlıklar atmaya başladı. İnsan sesine benzemez, tüyler ürpertici bir sesler... Kahr dolu çığlıklar atmaya başladı. İnsan sesine benzemez, tüyler ürpertici bir sesler... Kahr dolu çığlıklar...

Kapkara iki hançerin uçlarıydı çocuğun gözleri... Çocuk bağıranaktan çırpınarak "sahibini arıyor-du..."

Bir kadın okuyucuydu telefonla beni arayan... "N'olur o çocukla bir ilgileneniz" diye yakaran. Ben, o Cerrahpaşa Hastanesi'ni sevmem. Hem anamı, hem babamı yemiştir, ondan sevmem... Ama yine

de kalkıp gittim... Gördüm, öldüm... Hani, bazı bazı bir şeyler olur da bir tarafımız ölür ya içimizden; işte öyle bir tarafım öldü yine... Sonra çığlıkları kulağımda, yine gittim geldim ona. Belki bir yararı olur diye. Dilleri olup da, söyleyecek yürekleri olmayan kişilerin, gözlerinde gördüm bir ben bu kahr dolu çığlıkları. Bir de yarısı alçı bu çocukta... Çocuğun gözleri de çığlık çığlığıydı çünkü...

Koca koğuştaki kapının önüne koyulmuş bir yatağa, debelenip durmaktaydı. Bağırp durmaktaydı, ağlayıp durmaktaydı, kıvranıp durmaktaydı. Kendisi duymadığı için duyulmadığı sanısında olmalıydı. Çerçöp kollarıyla, yanına yaklaşanlara sarılma çabasında idi... Çocuk, bu hastanede, Cerrahpaşa'da unutulup gitmişti. Sahibini arıyor olmalıydı. 12 yaşında bir kızdı... isim-sizdi... Sağırdı, dilsizdi...

Hastanenin polis kayıtlarını inceledim: 29 Ekim 1982 gecesi, bir en büyük bayram gecesi getirilmişti. Her tarafı kırık, parça parça olarktan... "Tren içinde bulunarak..." diye yazıyordu kâğıtlar... Sonra karakolları aradım biraz bilgi edinmek için... Bilgi yoktu... Tren içinde, öyle ağır yaralı olarak bulunup getirilmişti. Kız, üç ay acil serviste yatmıştı. Sonra ortopediye nakledilmişti. O gün bugün oradaydı. Alçılar içerisinde oradaydı...

Kader, altı aydır buradaydı. Yarısı alçı Cerrahpaşa'daydı... Devamlı çığlık çığlığıydı... Sağalan yaralarını parçalayıp durmaktaydı. Herkeslere haberler salınıyordu: "Çocuğun hastanelik hali kalmadı gelinip alınsın" denmişti. Kimseler dinlememişti, kimseler istememişti. Çocuk istenmediğini biliyordu yemin ederim O yüzden kendi kendini yiyordu. Kendi yaralarını yiyordu... Dilleri yoktu söyleyecek ama, çocuk elleriyle, kollarıyla sahibini arıyordu. Çocuk geçen süre içerisinde, hem kendini paralamaya devam etti, hem yatırıldığı yatakla-

rı... Altı yatak parçaları dişleriyle, tırnaklarıyla, acılarıyla, terkedilmişliği, bırakılmışlığıyla... Daha fazla yırtması, orasını burasını diye, yeniden alçılardılar o zaman... Alçılar içerisinde bağırp kıvranıp, olduğu yerde dolanıp yalvarırken bir görseniz... Bir görseniz...

Savlar vardı ileri sürülen: Çocuk özürlü olduğu için ailesi tarafından bilinerek terkedilmişti. Dediler ki olayı anlattığım bazıları: "Senin olsaydı ister miydin böyle bir çocuğu yahu..." dediler. Tükürüğümü yuttum... Dediler ki bazıları: "Alınıp götürülmeli buradan. Bu insanca bir çocukça bakılacağı, kendisiyle ilgilenileceği bir yere konulmalı, ailesi çok dikkatle aranmalı bulunmalı..." dediler. Lafımı yuttum...

Çocuğun ailesiyle ilgili bazı ihbarlar vardı. Onları kovaladım bir süre, boş çıktılar. Zengin bir ailenin çocuğu dediler... Belki öldü sanılıyor dediler... Geldiğinde dalağı da parçalanmıştı dediler... Dediler, dediler... Bir mayıs alacasında, Cerrahpaşa Hastanesi'nin bahçesinde, neler neler dediler ama, hiçbir şey demediler... "Çıkartın bu alçıları, alçılık halleri yok. Günahdır bu bebeye... Verin, götürüp bakılacağı bir yerde bakalım..." demediler.

Çocuk orada, Cerrahpaşa Hastanesi'nde idi. Yarısı alçıda... Çığlık çığlığı...

Gözleri, kapkara iki hançerin uçları...

(... Ve geçerken anadan doğma bir kör adam gördü. Şakirtleri ondan sordular: Rabbim, bu adamın kör doğması için kim günah işledi, bu mu, yoksa anası, babası mı? İsa cevap verdi: Ne bu günah işledi, ne anası, ne babası; ancak Allah'ın işleri onun üzerinde gösterilsin diye oldu...) (2)

(1) Kur-an'ı Kerim, Felak suresi.

(2) İncil, Yuhanna. Bab: 9

Ben annemin tabancasıyım!...

Bir Nagant tabancası olsa Cahit Külebi'nin yanında ne şekilde taşıyacağını bilemeyiz ama gangsterlerin dünyasını şiirlerinde anlatan Attila İlhan'ın tabancayı neresine asacağı bellidir: "inadım nagant gibi koltuğumun altında"...

Annem 'tabancam' diyerek severdi beni. Çarşıya ya da bir arkadaşına oturmaya giderken, yolda iki de bir saçlarımı okşar ve "tabancam yanımdayken korkmam" derdi. ilkokula başladığı için bizimle gezemeyen ağabeyime de bir ad bulmuştu: 'Tüfek'...

Garip diye adlandırılan şiir hareketinin ortaya çıktığı ilk yıllarda, Orhan Veli ve arkadaşları hakkında olumlu ya da olumsuz pek çok söz söyleniyordu. Yahya Kemal'in Orhan Veli'ye yaptığı şu değerlendirmeler bunlar arasında en ilginçidir: "Dompsey'in karşısına Browning tabancayla çıkıyorsunuz."

Birinci Yeni karşısında eski şiiri temsil eden "Şair-i Azam" Yahya Kemal, kendini kasabanın şerifi görüyor olacak ki, gücünü kanıtlamak için tabanca markalarıyla söz düellosuna başlamış, Orhan Veli ise yanıtını yıllar sonra, 15.2.1950 tarihli Yaprak gazetesinde verir: "Browning tabancasını kullanan aslında biz değiliz. Büsbütün tersine, kurallardan vazgeçmeyenlerin çifte tabancalarla geldiklerini gördüğümüz halde, işe, elimizdeki tabancayı bir kenara bırakmakla başlıyoruz."

Orhan Veli 12 yaşındayken, evlerinde çalışan hizmetçi kızı Flober tabancasıyla korkutmak istemiş ve ağır yaralanmasına neden olmuştur. Şairin, tabancayı "bir kenara" bırakmasını çok iyi anlıyoruz. Ne de olsa, tabancayla şaka olmaz!..

Şairlerimizin en çok sevdikleri tabanca Dompsey ya da Browning değil, Nagant'tır. Cahit Külebi dizeleriyle ateş ediyor:

Bir nagant tabancam olsa benim

İnce bilekli yâr!

Dünyaya eyvallah etmem

Altın yürekli yâr!

Bir Nagant tabancası olsa Cahit Külebi'nin yanında ne şekilde taşıyacağını bilemeyiz ama gangsterlerin dünyasını şiirlerinde anlatan Attila İlhan'ın tabancayı neresine asacağı bellidir: "inadım nagant gibi koltuğumun altında"..."Şiir benim kekliğim" diyen Salah Birselli de, düz ovada gezinirken görüyoruz:

Telefonlar çalacak

sokak başlarında ölüme koşut

I love you ey Nagant

Şiirimizde her ne kadar "tabanca" sözcüğüne çokça rastlanılsa da, şairlerimiz ateş edilmesini istemezler. Ateş edilse ne mi olur?.. Bu sorunun yanıtını Cemal Süreya versin:

Tutalım yanıp ateş ettiniz

Şeker Ahmet Paşa'nın resimlerini

Eski hececilerin şiirlerini bir de

Ben çok seviyorum siz de seviniz

Şeker Ahmet Paşa ilklere imzasını atan çok önemli bir ressamımızdır. Örneğin, yurtdında tablosunu sergileyen ilk ressamımız odur. Paris'de öğrenciyken Türkiye'de bir resim sergisi açmayı düşünmüş ve 27 Nisan 1873'de ülkemizdeki ilk resim sergisini Sultanahmet'teki Sanat Mektebi'nin bir salonunda gerçekleştirmiştir. Sergide Guilletler, Pa-lerbo, Moretti, Tolemaque'in yanında yerli ressamların ve Sanat Mektebi, Tıbbiye, Galatasaray Sultanisi öğrencilerinin yapıtları da sanatseverler tarafından beğenilir. Asıl adı "Ahmet Ali" olan Şeker Ahmet Paşa'nın emeğiyle gerçekleşen bu sergi resim sanatına olan ilgiyi çoğaltmıştır. Öyle ki gördüğü ilgi karşısında Guillet Beyoğlu'nda bulunan Kalyoncu Kulluğu sokağında resim atölyesi açmıştır.

Türkiye'ye resimde Espresyonizm'i getiren ilk ressam Şeker Ahmet Paşa'dır. Güzel Sanatlar Akademisi açılması düşüncesini ortaya atan ve bu konuda büyük çaba gösteren Şeker Ahmet Paşa, aynı zamanda kadın ressamların katıldığı ilk sergiyi açan ve düzenlediği bir karma sergide ilk defa çıplak bir kadın tablosuna (Nü) yer veren ressamdır.

Paris Güzel Sanatlar Akademisi'ni birincilikle bitiren ressam, resmin Nobel'i sayılan Frix de Rene Ödülü'nü kazanmış ve Fransa devleti tarafından Rönesans dönemi sanatçıların eserlerini incelemek üzere Roma'ya gönderilmiştir. Osmanlı Sarayı'nın Başressamlığını yapan Şeker Ahmet Paşa "uzaktaki bir cismin yakına gelmesi" kuramını keşfeden ve bunu resimde ilk kez uygulayan sanatçıdır. John Berger, "Şiirin Saati" adlı kitabında, kendisinin bu konuda dünyanın en büyük ve tek ressamı olduğunu vurgular. Berger'e göre Şeker Ahmet Paşa, Turner, Rembrandt, Cerat ve Diaz gibi ünlü resamlardan daha üstündür. Ressamımız "Karaca" adlı tablosunu yapabilmek için yakalattığı bir karacayı atölyesine getirmiş ve yeşil dalların arasına model olarak yerleştirmiştir.

Şeker Ahmet Paşa, bilimle de ilgilendiğinden Yunanistan'ın Colona Körfezi'nde karaya oturan bir gemiyi yüzdürme görevini başarıyla yerine getirmiştir. Halk arasında o denli ünlenmişti ki, fotoğrafları sergilerde satılıyordu!.. Resimlerinin çoğu ne yazık ki, Çırağan Sarayı'nın yanması sırasında kül olmuştur. Ama, yolunuz bir gün Beşiktaş'a düşerse Resim ve Heykel Müzesi'ne mutlaka uğrayın. Orada, Vedat Özdemiroğlu'nun deyişiyle en güzel Paşa adına sahip olan Şeker Ahmet Paşa'nın tablolarını görebilirsiniz.

İlhan Berk'in yolu da, 1964'de Paris'e düşer... Ve günlüğüne 6 Mart'ta şunları yazar: "Louvre's ancak bisikletle dolaşılır." Ünlü ressamların tablolarının kabul edildiği Louvre müzesi'ne yapıtı kabul edilen tek ressamımız Şeker Ahmet Paşa'dır!..

Louvre Müzesi'nde yapıtı sergilenen tek ressamımız Şeker Ahmet Paşa'dır!.. Cemal Süreya gibi İlhan Berk'de Şeker Ahmet Paşa'yı çok sever. "Başbaskıları'nın ilk şiiri ressamın "Zalim Yapan Erler" adlı tablosunu anlatır: "Duruyorlar. Bir vadi olmak için: Şeker Ahmet Paşa'nın elinde. 1875'lere doğru, bir resimde, bir akşamüstü."

Paris günlüğünü "El Yazılarıma Vuruyor Güneş" adlı kitabında yayınlanan İlhan Berk'in 27 Şubat 1964'de yazdığı bir gözlemini okuyalım: "Paris pis."

29 Mart günü ise günlüğüne şunları yazar İlhan Berk: "Birdenbire Paris'e geleli iki buçuk ay olduğu halde hiç yıkanmadığım aklıma geldi. Sevmem sık yıkanmayı."

Paris'e pis diyene bakın!..

Tadımlık

LÜTFÜ OFLAZ

Orgenerale direnen bankamatik!

Generaller "Yönetimi ver" dediği zaman hiç direnmayip yönetimi teslim eden başbakanlar olduğu gibi, "Parayı ver" diyen generale direnen bankamatikler de var!

Bu gözler gördü bunu.

Bir gün bankamatikten çok acele para çekmem gerekiyordu.

Etrafta harıl harıl para çekebileceğim bir bankamatik arıyordum.

Arayınca bulunmaz derler ya, o hesap...

Oysa zamanla yarışıyordum, bankamatikten çekeceğim parayı çok acele bir yere yetiştirmek durumundaydım.

Nihayet para çekebileceğim bir bankamatik bulduğumda sanki çölde vaha bulmuş gibi olmuştum.

Ancak benden önce birisi kapmıştı bankamatığı... Çaresiz onun para çekmesini beklemek zorundaydım.

Gelin görün ki bir türlü para çekmeyi beceremiyordu adamcağız.

Tuşlara basıp duruyor, ekrana gelenleri mırıldanarak okuyor, ardından yine bir tuşa basıyor, ama parayı bankamatikten bir türlü alamıyordu.

Arkasında durduğum için yüzünü göremediğim bu adam, herhalde bir işlemi yanlış yapıyordu.

Bu arada da beni geciktirdikçe geciktiriyordu.

Sonunda bir bankamatığı bile söz geçiremeyen bu beceriksiz adama daha fazla dayanamayıp, yardımcı olmak için hamle yaptım:

- İzin verin de yardımcı olayım...

Bunun üzerine adam gerisin geriye dönüp bana baktı...

Karşımdaki kişi emekli orgeneral Necdet Öztoran idi!

Hani eski kara kuvvetleri komutanı... Hani Genelkurmay Başkanı Necdet Üruğ ile birlikte 2000'li yıllarda bile kimin cumhurbaşkanı, kimin genelkurmay başkanı olacağını tayin etmeye kalkışan ordunun kuvvetli adamı...

Ve hani ünlü dolandırıcı Selçuk Parsadan'ın adını kullandığı paşa... Hani Selçuk Parsadan, "Ben Necdet Öztoran" diye dönemin başbakanı Tansu Çiller'e telefon edip örtülü ödenekten milyarlarca lira almıştı ya...

Yani adı bile başbakanı titretmeye yeten ve şak diye emrettiği, tak diye yerine getirilen kişi.

İşte böylesine kudretli bir kişiye direnmişti bizim bankamatik...

Onun adını duyunca başbakan örtülü ödenekten milyarları vermişti ama, kendisini gördüğü halde bizim bankamatik ona zırnık bile vermemişti!

Bu yüzden generaller "Ver" dediği zaman yönetimi de, parayı da veren başbakanları ne zaman görsem, generalin "Ver" emrine rağmen parayı vermeyen bu bankamatik aklıma gelir.

Ve o zaman aklımdan şu geçer:

Keşke bizim başbakanlar, bu bankamatik kadar şahsiyetli olsalar!

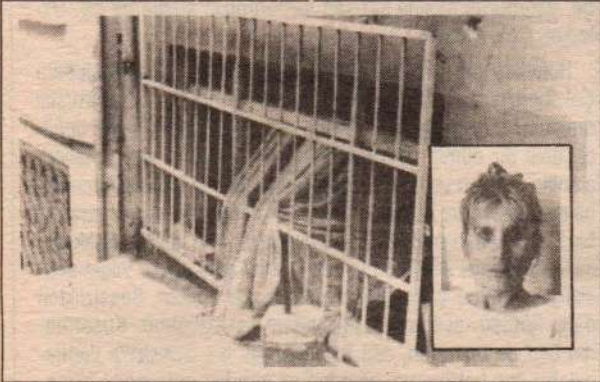
Travestilerin evlerini yakıyorlar..

HACER YILDIRIM

Dışarda sıcak ve güneşli bir hava var. Ama o aynı sıcak ve güneşli hava Demet'in , Sinem'in, Ece'nin, Duygu'nun evlerine sızıyor.

Perdeler kapalı, televizyonun sesi kısık, sohbetler kapıda duyulan bir tıkırtıyla sürekli kesiliyor. Evin köpeği ve kedisi bu sesizliğe alışkın, birbirleriyle dalaşmıyor.

Beyoğlu Ekipler Amirliği'ne bir ay önce, "Hortum" lakabı taktıkları Süleyman Yıldız'ın göreve gelmesi hepsi-

nin hayatını değiştirmiş. Gelir gelmez evlere baskınlar yapılmış, birçok travestinin evi yakılmış. Önce Bayram Sokak'ta bir ev, ardından da Ülker Sokak'ta...

Travesti Sinem, evini "Hortum Süleyman"ın yaktığını, birçok kişinin buna tanık olduğunu ileri sürüyor. Savcılığa suç duyurusunda bulunduğu halde hiç kimse- nin hasar tespiti için bile gelmediğinden yakının Si- nem, güvenlik güçlerinin üzerlerinde büyük bir terör uy- guladığına dikkat çekiyor.

Bir diğer travesti Demet ise, "Hortum Süleyman"ın 4-5 yıl önce, Beyoğlu'nda görevli olduğunu zaman da, aynı şiddetli baskılara maruz kaldıklarını anlatıyor:

"Hortum Süleyman'ın amacı bizi buradan atmak. 'Kapılarını kırıyorum, baskın yapıyorum, dövüyorum bunlar yine geliyorlar. En güzeli evlerini ateşe verip, evi kullanılmaz hale getirerek bunları burdan atmak' diye düşünüyor. Ben bunu Güneydoğu'da Kürt köylerinin yakılmasına benzetiyorum. İnsanları, baskıyla gözaltına almakla yıldıramıyorlar. En iyisi diyor 'Bu insanlar için en önemli şey nedir ? Barınma ve gıda ihtiyacı... Evlerini yakarsam barınacak bir ortamla olmayacak. Tarlasını yakarlarsa , ürünlerini yakarlarsa ne olacak? Aç kalacaklar. Aç kalan insan ne yapar? Mecburen göçmek zorunda kalır'. Bize de aynı muameleyi uyguluyorlar. "

"Hortum"un geleceğini çok önceden duyan tarvestilerin birçoğu evlerini terketmiş. Boş evlere baskınlar yapılmış, kapılar camlar kırılmış. Demet, üzerlerindeki baskıyı şöyle anlatıyor:

" Bu şekilde bile hırsını alamadı. Dışarı çıkamıyoruz, alışveriş yapamıyoruz, kuaförlere, kulüplere baskı uyguluyorlar. Mahalleliyi, 'Bunları sokağa sokmayın kafalarını gözlerini yarın' diye kışkırtıyorlar. 'Gelen müşterileri dö-

vün atın. Gazetecileri sokmayın, dövün' diyorlar. Yani yaptığı bütün kirli olayları örtbas etmek için, halkı da kendi yanına çekip suçunu örtbas etmek istiyor."

Demet'in, fuhuş yaptıkları iddialarına verdiği cevap da şöyle:

“ Biz: meseğimizi inkar etmiyoruz, fuhuş yaptığımızı her yerde söylüyoruz. Gizlimiz saklımız yok. Onların da ne olduğunu biliyoruz, onların lafına bakarak eve geliyorlar. Eve gelip kapıyı, bacadı kırıyorlar. Mahalleli, İnsan Hakları Derneği'ne gidip bizimle ilgili şikayette bulunmuş. 'Onları istemiyoruz, fuhuş yapmalarına birşey demiyoruz ama gelip insan gibi otursunlar' demişler. Biz karar aldık, şimdi fuhuş da yapmıyoruz. 'Fuhuş yapmadığımız halde, yine de kapımıza polis gönderiyorlar, demogaji yapıyorlar sadece.

Ben kendi adıma direnmeye karar verdim, kendi evimi bırakmayacağım. Evde hayvanlarım var, onlara bakıyorum, yemek yapıyorum. Bazen evimi bırakıp gidiyorum, sonra düşünüyorum; 'Niye evi terkedeyim' diyorum. Bu sefer de rahat oturamıyorum. Işık yakmıyorum, televizyon izlemiyorum, evde terlik dahi giymiyorum. Kapılarımızı dinliyorlar, câmdan asla bakmıyorum, zerzevatçı geçtiği zaman bile birşey alamıyoruz. Bakkala telefon ederek ihtiyaçlarımızı karşılıyoruz. İnsan strese giriyor. Diğer insanlar gibi özgürce camımız , kapımızı açık oturamıyoruz. Tedirgin bir şekilde evimde oturmak istemiyorum, ev, kendi tapulu mülküm. Konut dokunulmazlığı var, diğer insanlar gibi ışığımı yakarak kapımı açarak oturmak istiyorum."

Demet, bir gurup lezbiyen, gay, travesti ve transeksüel ile birlikte dernek kurmaya çalışıyor. Derneğin öncelikli amacı da; "Eşcinsel olmanın dünyanın sonu olmadığını, insanların cinsel kimliklerinden çekinmemeleri gerektiği" olacak...

SERHAT

rüyaları muayyen istikametlere yönelmek, uyuyanlara muayyen rüyalar göstermek üzerindeki araştırmalar

Bazı gülüşlerin belli bir yüz edası yoktur! Bazı da, dudak uçlarındaki küçük bir bükülüş, yankakta hemen sabitleşir; ve "gameze," adı verdikleri minimini bir çukur meydana getirir; bu hal, tebessümün en hafif, belki de enaleyhtarveterbiyeli şeklidir.

"arcana sanguinis binami"

Her milletin bir başka sulh formülü ile ortaya çıkması harbin başlıca kaynağıdır. Dünya politikasının Apopeleri ne derece göz kamaştırırsa kamaşırsın Yanakların yukarı kalkmasıyla yüzün üst ve alt kısımlarında iki belli çizgi peyderpeo olurveAğır başlı olduklarısanihan efendiler bize, sahiplerinin yetişme şartlarını öğretir Buçizgilerden biri, burun kanadından dudak uçlarına; bu çizgilerden ikincisi de, alt göz çukurundan kaş bitkileri hizasına doğru - kazayağı- adı verilen çizgilerle yayılır.

Çocukluğun ve Avare yaşların salgın şekilde gülmeye devrilleri olduğu malumdur. İnsan, bu zamanlarında, gülmek için bir sebep aramaya muhtaç bile değildir!

Mantar koparıldınca zehirli ise iç kısmının rengi hemen mavileşir

Nedense benî insanlar geçmiyorlar. Ben de kendi mi geç anlamıyorum.

MUHSİN KIZILKAYA

CİNS İSİMLER

"Felê me!"

"Dostlarımız bizi bıraktı belki de hiç görmedik onları,
Belki uyku
Bizi soluyan dalgalara yaklaştırdınca karşılaştık,
Belki de yontuların ötesindeki o öbür hayatı
Aradığımız için arıyoruz onları."

SEFERİS

Derviş Nasturiydi. Derviş bizim gibi Kürtçe bilirdi. Derviş sadece namaz kılmayı bilmezdi. Derviş camiye gitmezdi; istediği halde kiliseye de... Kiliseleri yakmıştı, gitmek istediği kilise hayvan ağılıydı artık.

Derviş "kılıç artığı"ydı. Büyük ferman-da, 1918 fermanında büyük katliama uğramıştı kavmi. Derviş anne ve babasının, dayı ve kardeşlerinin kanının suladığı toprağa sıkı sıkıya tınaklarını geçirerek büyülmüştü; top gürültüsü, hançer şangırtısı, kılıç sireni Derviş'i sınırın öte yakasına itmişti. Öteyaka dediğin ne ki...

1931'de Irak'ta kalan kavminin son kalıntılarına da çıkınca ferman, Derviş tekrar çocukluğunun geçtiği yere sığınmıştı. En çok güvendiği adama, çocukluk arkadaşı babama... Bu topraklarda bir Nasturi'yi öldürüp üzerindeki paltoyu almayacak tek adam varsa eğer Derviş'e göre, o da çocukluk arkadaşı Abo'ydu; birbirinin isimlerini daha çok çocukken biliyorlardı.

Derviş'i, "bizim felemizi" hiç görmedim. Ama onu çok iyi hatırlıyorum. Kalın bir palto giyerdi, sakalları uzundu, tesbihi kehribardı, saçları kısaydı, kafasında keçeden külah vardı; sesi güzeldi, herkese "mamo" (amca) diye hitap ederdi; evin önünde odun kırar, yük taşır, hayvan güder, dereden su getirir, arkadaşı Abo'nun çocuklarına bakar, onlarla oynar, bilmece sorar onlara, sakallarına ellemelerine izin verir, küfürlerine maruz kalır, boynunu bükker, kaderine kahrolur, evin arkasındaki dağı aşın mı benim evim diye geçirir içinde; soru sormadıkça konuşmaz, kafasını eğer, onu seyre gelen köylülerin sabit bakışları altında gizliden gizliye "Allah belanızı versin, hiç mi Hristiyan görmediniz, bakın ben de insanım, ne bakıyorsunuz" diye içinden geçirir, uzaklara bakar gözleri dolardı.

Derviş bizim Felemiz'di. Sadece bizim...

Ben doğmadan çok önce Derviş birgün aniden karar verdi ve çekip gitti. Evine, Irak'a...

Yıllar sonra Derviş'in öyküleriyle açtım gözlerimi... Öykülerini dinledim uzun kış gecelerinde, evin ortasındaki tandırın üstüne serilen keçenin altına ayaklarımızı soktuğumuz zamanlarda. Erivan radyosundan inceden inceye Kırâpê Xaço'nun sesi duyulurken, Bağdat Radyosu'nda İsa Berwari "Emê Gozê" türküsünü söylerken anlatırlardı Derviş'in hikayelerini... Derviş'in hiç kimseye anlatmadığı hikayesini, hiçkimşenin anlamadığı hikayelerini....

Derviş Hristiyan'dı. Bizim dinden değildi. Derviş ilk geldiğinde evimize, tez elden haber yayılmış köyümüze. "Abo'nun evine bir kafir gelmiş, hadi gidip görelim, kafirler nasıldır?" diyerek köylüler kabileler halinde bizim evin yolunu tutmuş. Derviş'i çıkarmışlar avluya birgün babam yokken evde. Oturtmuşlar karşısına, bir sürü göz, saatlerce, sabit bakışlarla Derviş'i seyretmişler. Kimse hiçbir soru sormamış; herkes kocaman açılmış gözlerle, sadece göz göz bakmış Derviş'e... Derviş bu işe bir anlam verememiş, Derviş korkuyor, ölüm korkusu... Köylüler doyaya "kafiri" seyretmişler. Kimse abdest bozulur diye elini sıkmamış Derviş'in, Derviş bu işe hiçbir anlam verememiş.

Dedim ya, Derviş katlama uğrayan kavminin belki de bu topraklarda kalan son neferiydi... Büyük katliamın... Osmanlı kışkırtı, İngiltere, Rusya burnunu soktu, Nasturilere karşı kılıç kuşandı Kürtler; Osmanlı mühimmat verdi, barut tedarik etti; yukardan doldurma darcu tüfekleri ölüm kustu Nasturiler üzerine, Tiyar vadisinde çocuk sesleri yankılandı; ateşe verildi müslüman evleriyle iç içe geçen Nasturi evleri; ayırdedilsinler diye müslümanlar evlerine beyaz bayraklar çekti; çocuk ağlamaları doldurdu Tiyar vadisini, ondördüne yeni basmış genç kızlar sürüklendi vahşi atların ardında; erkekler dağlara çekildi, kadınlar ölümler başında ağıda durdu. Nasturiler tarumar edildi; ateş sardı her yanı, alevler göğe yükseldi. İşte bu katiandan kurtulmuştu Derviş, onun için Derviş "kılıç artığıydı" ve kırmızı külah giyerdi.

Ben Derviş'i hiç görmedim. Ama çok iyi tanıyorum onu şimdi. Geceler boyu çocukluk zamanlarımda, oturup sabahlara kadar masal anlattı bana. Sakallarını sıvazladım şımarık uykularımda, üşüdüğümde, hala gözlerimin önünde olan siyah paltosuna sarıldım. Aldı beni kohnuna, soğuklardan korudu; bana yolunu şaşırap köyün içine giren kurt masalını, mısır tarlasına giren ayı yerine, dul bir kadının öküzünü öldüren Amer'in hikayesini, Hespê Reş'i, Memê Alan'ı anlattı. Sinemhan türküsünü söyledi yanık sesiyle; yemek yemediğim için azarladı beni. Derviş'i çok iyi tanıyorum.

Bana "mamo" (amcası) diye hitap ederdi. Derviş bizim felemiz'di.

Gidiş öyküsünü en son, geçen kurban bayramında Hakkari'ye gittiğimden dinledim amcamdan... Birgün aniden karar vermiş; Irak'a gidecek. Babam, amcalarım yalvar yakar olmuşlar, artık sen de bizim aileden sayılırsın gitme bir yere demişler, hayır Derviş illa gidecek, ölümleri çağırıyor. Peki demişler, sınıra kadar amcam yolcu etmiş. Tam sınırın geçerlerken, iki köylüye rastlamışlar. Selam vermişler, yanlarından geçip gittikten sonra köylüler durmuş arkalarından bakakalmış. Çok sonra o köylüler amcama anlatmış. O gün sınırı geçerken yanında olan adamın "gavur" olduğunu anlamışlar. Paltosu çok güzelmış. Hani senin hatırın olmasa, o "kaif" o palto için öldürüldü demişler. Hem paltoya sahip olacaklardı, hem de cennete bir köşeye. Değil mi bir kafir öldüren, cenneti hak eder diye belletmişler mi onlara o kalın kalın muma kaplı el yazması kitaplar.

Neyse ki Derviş kurtulmuş. Derviş giderken palotosunu da alıp götürdü.

Derviş, "Felê me bû"... Bizim felemizdi. Benim...

Derviş; çocukluğumun masalı...

ALİHAN IRMAKKESEN

"Yağmur dindi sevgilim bak dinle"

Yağmurun sesini bile bastırıyor sessizliğin sesi. Tuhaf sessizlik, diye düşünüyorum. Kopan bunca fırtınaya rağmen, inanılmaz bir sessizliğin sinsi kuşatması altında gelip geçiyor günler. Giderek daralan bir çemberin boğucu sessizliğindeyiz şimdi. Kış mevsiminin ilkyaza döndüğü o eski günlerin güzel-mavi yağmurunu arıyor tenim ve kalbim. Yağmurun güzel yağdığı günleri. Sokaklarla birlikte gözlerimizi de parlatan, bahçelerle birlikte kalplerimizi de yıkayan iyi huylu yağmurları. Penceresine oturup yağmuru seyrettiğimiz evlerin dinginliğini. Çok güzel olacağından adımız gibi emin olduğumuz yarınlara dair düşler kurduğumuz o evlerde, yağmurun sesine karışan seslerimizin sesini bir de. Özledim. Çok, ölesiye.

Bulutlara bakıyorum, yağmur bulutlarına. O eski bulutlara çok benziyorlar. Değişen ne, peki? Nedir bu kuşatılmışlık duygusu kalplerimizdeki? O eski evler kuşatma altında değildi, diye bir cümle dolanıyor kafamın içinde. Evleri, otelleri, alanları, köyleri ve dağları öylesine kuşatma altına alınmış bir ülkede yaşıyoruz ki, bunu söylemek bile anlamsız ve yararsız bir saptamadan öte bir anlam taşıyor. Bu kuşatılmışlık oysa, kalplerimizi sıkıştıran kuşatılmışlık karşısındaki yalın sessizliğin boğucu yoğunluğu beyinlerimizi burkan. Sessizlikten daha kötüsü, sessizlik karşısındaki sessizliğimiz. Kuşatmanın özü de bu zaten, asıl kuşatılmışlık bu. Sessizliği dağıtacak bir ses bekliyoruz, nereden ve kimden geleceğini bilmeden. Bir yanımız hayata yenien başlamayı düşlerken, diğer yanımız umarsız bir umutsuzluğun kaskasında işte.

Yağmuru sevmiyoruz biz artık. Yağmurun kötü olması bizim ona umutsuz gözlerle bakmamızdan. Yoksa yağmur hiçbir şeydir. Hayat da hiçbir şeydir. Yağmuru ve hayatı güzel ya da çirkin yapan, bizim onlara bakışımızdır biraz da. Hatta bütünüyle öyledir. İçimizde yağın yağmurlar güzel değil ki, dağlara ve şehirlere yağın yağmur güzel olsun. Dağılan saçlarını düzeltmek için cebinde bir plastik tarakla dolaşan, bütün yağmurlarla her daim dost bir dayınz olmadı mı hiç? Ve siz hiç düşünmediniz mi, insanın kendisini sevmesiyle hayatı sevmesi arasındaki ilişkinin aslında böylesine sade ve yalın bir şey olduğunu.

Yağmuru sevebilsek ve çoğaltabilsek, yangınlar azalırdı belki de. Yağmurlardan hep bir iyilik çıkaran sevgili Behçet Aysan gibi, yağmurun, yağmur sonrasının, yağmura bakmanın acılı güzelliğiyle ve hep dipdiri yürümek var bir de:

kozalak yaktım ben de
sessizlikte-
ömrümün kozalaklarını
küllere sıvanmış
baştan başa dolaşıp
ağrıyan ormanı.

yağmur dindi sevgilim hak dinle
her şey dindi, acıysa dinmemiş halde.

Yağmur, onların yağmuru, evet. Şimdi ve şimdilik. Yağyor geceye ve dağlara. Bir de hızla küllenmeye yüz tutan acılara. Ne kadar çok ve ınsafsız yağarsa yağsın, acımızı söndürmemeli ama. Acılar küllendiği zaman söner umut. Yağmuru bir gün bizim kılmanın umudu. Yağmura rağmen çıkıp dolaşmalı şu ormanı baştan başa, her sabah, yeniden. Saçlarımızdan sızan yağmurun rengi acıyla koyulaşsa da, hiç gözlerimizi ayırmamalıyız. İleride belli belirsiz boyveren mavilikten. Mavilikler içindeki o bahçeye gideceğiz biz, korkusuz, kararlı, güzel. Hiçbir yağmurun seli alıp götürmez bahçemizin fesleğenlerini. Ve hiçbir yağmur dindiremez fesleğenlerin kokusunu. Yağmur dindi sevgilim bak dinle. Mavi de sensin, fesleğen de...

tuncer erdem

DÜŞKOVALAYAN

ATILLA ATALAY

Kırılan

"Çok güzel şeyler yaşadık." dedi. "Adeta bir mucizeydi. Öyle mutluydum ki, herkes bana bi tuhaf bakıyordu. Dün, Firuze'ye anlattım durumu, bittiğine çok şaşırdı"...

Kırık kalpleri götürürsün peşinden, çocukken yarım bıraktığın ekmekler gibi, ardınca koşarlar. Olmadık bir zamanda kendilerine dair şarkıyı kulağına fısıldar her biri. Duymam artık sanarsın, dudağın o bildik melodiye hüzünle eşlik ederken, sen içindeki boşluğu bir başka boşluğa savurup avunursun. Kendi kırıklığını bir başkasının peşine takınca suskun ve çaresiz, belki, o zaman...

"Büyürüm di mi. Anlarım hanyayı konyayı. Vay be, derim, böyleyken böyleymiş meğersem. Çok iyi yaa. Sen ayrıcalıklısın şimdi, ne güzel, tüm bunları biliyorsun... Bırak, ben de kendi kendime öğreneyim."

Sana daha neler söyledim, daha nasıl yaraladım, şimdi hatırlamıyorum. Oysa, kırıcı olmamak için Muzo'dan dersler almıştım. "Ben sana layık değilim" yolları yapıyordum. "Kafam karışık, kendim bile anlayamıyorum, ben galiba dengesiz birisiyim" filan diycektim. Final, "seni incitmek istemiyorum" cümlesi olacaktı. Daha nasıl inciticeksem artık. Öyle demiştim. Sen, susup kalbini peşime taktın. İlk ardıma baktığımda yok sanmıştım.

Yazdığın mektuplar, şiirlerin, anlamlar yüklediğimiz deniz kabukları, küçük taşlar filan, alayına Sindirella'nın gece tarifesini açtım. Zaman dolmuştu, her birinin tilsimi gitmişti, taş, bildiğin taş; kabuk, cümle denizlerin, hatta okyanusların en sıradan kabuğuydu. Her dalga getirip atardı onlardan insanın önüne. Şiirlerin, geyik masalarına meze oldu... Utanmadım, "bunları bana yazmıştı" diye anlatıp; üstüne en alçak rakılardan içtim. Senden bana, "Kendini dağıtır" diye haberler getirdiler... Dağılan bendim, anlayamadım; onlar, hiç farketmediler.

Bana "Ay, kendimi tanıyamıyorum" dedi. "Nasıl bu kadar soğukkanlı olabiliyorsun, hayret bişey". Daha fazla içmiydim diye bira bardağının ağzını ka-

pattı. "Sen elinden geleni yaptın" diye sürdürdü. "Ben olsam, çok fena kırılır, bir daha beni aramazdım" dedi. Belki kabus görüyordum, diye kalkıp tuvalete gittim. Bu kız Muzo'yu tanıyor olamazdı. Yoksa, Muzo'nun "insan bitirme" teknikleri, üniversitelere seçmeli ders olarak konmuştu da benim haberim mi yoktu? Döndüğümde, "bari sen söyle niye aniden sana karşı bişey hissetmez oldum. Oysa ilişkimiz daha yeni. Neden acaba. Ben ööle çok psikoloji kitabı okumadım" dedi. Aklımdan, patlıcan sıcakları, Habitat sonrası düşülen kent sel iletişim boşluğu, güneşteki kara lekeler, Ebabil Kuşlarının Başkentin çeşitli yerlerine yuva yapmaya başladığı ve bunun bir kıyamet alameti olduğu gibi anlamsız bir yığın neden söylemek geçti... Gülerdim, gülerdi, ben öldürdüm...

"Çok güzel şeyler yaşadık." dedi. "Adeta bir mucizeydi. Öyle mutluydum ki, herkes bana bi tuhaf bakıyordu. Dün, Firuze'ye anlattım durumu, bittiğine çok şaşırdı"... Yaa, demek çok şaşırdı Firuze. Sen de onun ki ne şaşırsın vakti gelince. Ööle geyikleyip gidersiniz hayat boyu, daha durun bakalım, birbirinize anlatacak kaç hikayeniz olacak. Ben, konu mankeni olarak bulunuyorum zaten hayatınızda. Firuze kim, bilmem etmem. Ama muhtemelen bu olup biteni benden daha iyi anlıyodur. Sen konuş Firuze, ben de ööle çok psikoloji kitabı okumadım hayatta. Nedir şimdi bu olup biten, ben neresine düşünüyorum? Belki de bu Firuze, Muzo'nun dişi olanıdır.

Şimdi, yüzünde, ayağına kızgın ütü düşürmüş gibi acılı bir ifadeyle ayrılık replikleri attığı bu kafede ilk buluştuğumuzda, "bana olan duygularını" anlatmıştı... "Emin misin?" diye sordum, ilkten, "insan yaşamda neden emin olabilir ki" anlamında bişeyler söyledikten sonra, "iğrençsin" demişti, "neden durduk yere seni kırmak talebiyle yaşamına giriyim ki, nası yani ööle anlık bişey, sen beni ne

sanıyorsun?" Gözlerinden inanmamam gerektiğine dair şeyler okuyordum ama, galiba, yıllar öncesinin laneti kalkanlarımı aşağıya çekiyordu. Belalara karışma, vurulup düşme sırası bana gelmişti. Yıldızsız, hilâlli bir gecede, bir tuhaf ses, ısrarla adımı okuyordu.

"Biliyorum, benim başlattığım bu ilişkide, yine ben daha mesafeli davranabilirdim. Şimdi bu kadar kırılmazdın belki. ama bunu ben seçtim. O sırada içimden gerçekten ööle geliyordu"... O konuşuyor, söz konusu kızgın ütüden benim ayaklarıma da düşüyor, boğazımda petrol yüklü tankerler ardı arkasına infilak ediyor. Kılavuz kaptan içimden birkaç sözcük geçirmeye çalışıyor, daha dudaklarına ulaşmadan kül olup gidiyorlar. Oysa, "Demek senin seçimin haa" demek istiyorum. "Başka hoş seçimlerin var mı peki? Örneğin içi yavru dolu bir kuş yuvasının üstünde zıplamak ister misin, akvaryumda dolaşan kırmızı balığı yutmak? Oynarken, canını yakmak istediğin başka bir canlı türü var mı?" Birileri kafenin dekorlarını söküyor sanki, Muzo ile Firuze oyunu seyredip bitirmişler, yerler çekirdek kabukları, frigo kağıtları, buruşturulmuş sıra numaralarıyla dolu. Perdeyi güveller yiyor. Sigara benim, dekor değil, yanımda getirdim, garsona kaptırma-yıp cebime atıyorum. "Neyiniz vardı" diye soruyor garson, O, "ne istediğimi bilmiyorum" diyor, garson, "hangimiz biliyoruz ki!" diye söyleniyor. Ben konuşamıyorum ya; garson, oyun bitsin diye benim laflarımı da söylüyor. Bir güve gelip, perdenin hepsini yiyip bitirdiklerini dolayısıyla boş yere perdenin inmesini beklememiz gerektiğini anlatıyor... Ya da bana ööle geliyor.

Arabadan inerken, "Sen yine de beni tanıdığı için o kadar mutsuz olma" diyor, peki, olmam. İstedikimiz zaman birbirimizi arayabiliriz. Hatır felan sormak için yani. "İki medeni insan gibi"... Tabi, ben bir kertenkeleyim ya, kopan kuyruğum yeniden çıkınca ararım seni. Korkma sen ama, aziz dostun, "eks sevgilin" kertenkele, kellesini vurup yerden yere, kendisini dağıtmaz. "Hadî, sen de kendine iyi bak."

Kapısı kapanınca, arabanın içindeki ışık da söndü. Şimdi, her yer karanlık. O, apartmanın kapısına doğru kuş gibi hafifle-miş yürüyor. Karanlıkta, peşinden pıtı pıtı koşan küçük bir şeyi farketmiyor. Belli ki henüz bilmiyor. Oysa, "Kırık kalpleri götürürsün peşinden. Çocukken yarım bıraktığın ekmekler gibi, ardınca koşarlar."

Vedat Özdemiroğlu

VEDAT BEY'İN GÖRKEMLİ HAYATI

Vedat Bey, sadece mazlumların yardımına koşar. Herhangi bir mazlunun problemi, meselesi ya da sorunu olduğunda (bu geniş yelpazeye dikkat ediniz) Vedat Bey, orada hazır bulunur. Yardımını esirgemez, kötülerini bağışlamaz; o, baltasız ilâhtır!

Tanrıların Yedek Parçaları (turfanda macera)

Vedat Bey, bir tren seyahatindeydi. Bir yere gitmiyordu, içinden neşeli ve neşeli bir ses ona "trene bin!" demiş, o da binmişti.

Olaysız geçen saatler, Vedat Bey'i tedirgin ediyordu. Bir kahraman trende olacak da orada ne bir cinayet işlenecek, ne bir suikast planlanacak, ne de müthiş bir aşk patlak verecek; olur şey midir!

Trende bazı sanatçılar da vardı. Vedat Bey onlarla çene çalıp rom içiyordu. Hurşit Yenigün'e ömür boyu hüzünlü bir şarkı söylememeye yeminli olup olmadığını sordu. Oya-Bora ikilisine ayrılma kararını önerdi. Şahika Tekand'a, kendisini, konusu "Türk Sinemasında Cinsellik" olmayan bir panelde de görmek istediğini belirtti. Ferdi Tayfur'la ise aralarında şu konuşma geçti:

– Siz ağlayarak şarkı söylüyorsunuz. Oysa söyleyen değil, dinleyen ağlamalıdır.

– Ama ben sonsuz aşk şarkıları söylüyorum, haliyle hisleniyorum.

– "Sonsuz aşk" diye bir şey olamaz. **Sonsuz olan tek şey sonsuzluktur.** Her şey kendisidir.

– Nasıl?.. Her neyse, yemek vagonuna gidelim, size sosis ısmarlayayım. Buyrun.

– Hayır. Sağolun.

Vedat bey, bir süre yalnız kalıp dışarıyı seyretti. Az önce güzel konuşmuştu: Şu trene bakan öküz ne kadar sahiciydi, ne kadar öküzdü.

Akşam yemeğinde ıspanak yedi. Vedat Bey, demirden korkmazdı. Kendisi gibi ıspanak yiyen yazar Celal Salik'le konuşmadan merhabalaştılar. (Onunla daha sonra da karşılaşacaktır.)

Vedat Bey, Temel Reis'i de, Tenten'i de hiç sevmeyi düşünerek, kompartımanına ilerlerken, tehlikeyi farketti. Kırmızı halıdaki şişkinlik, hayra âlâmet değildi. Haliyi kaldırdı, saatli bombayı eline aldı, sekiz saniye içinde bombayı etkisiz hale getirdi, bomba kısmını pencereden attı, saatini alıp yedi buçuğa kurdu ve uyudu.

Kalktığına kompartımanındaki yatağı delik deşikti. Kendi yerine yatırdığı yastığı kurşunlanmıştı. (Vedat Bey, tehlikenin geçmediğini sezerek trenin üstünde uyumuştı.)

Caninin kim olduğunu bulması zor olmadı. Köse garsonun sıkı bir Ferdi Tayfur hayranı olduğu ve konuşmalarına öfkeyle kulak kabarttığı gözünden kaçmamıştı. **Vahşi garsonu hemzemin geçitte trenden attı.**

Siniri geçmedi, kendisi de atladı. Hain garsonu yedi kez tokatlayıp bayılttı. Bu, kahramanlıkta bir rekordu.

Ceketi elinde, rayların üzerinde ağır ağır yürürken Vedat Bey, eski dostu **Guinness'i** düşündü, bütün rekorları bir kitapta toplama fikrini çalıp nasıl kaçırdığını. Acı acı gülümsedi...

SONER GÜNDAY

Eleştirmen ORÇUN'un günlüğü...

12 Nisan : Ayfer'i çok özledim. Bugün İstanbul'a büroya telefon açtım. Ayfer'le konuştum.

13 Nisan : Konuştum da ne oldu. Böyle anılar kimin ilgisini çeker ki? Hem dersin Şekspir'le aşık atacam, hem de böyle basit basit şeyler yazar-sın. Dün gece günlüğüme, bugüne kadar yazdıklarına tekrar bi daha baktım. Şöyle heyecan verici okuyucuları sürükleyecek hiçbir anıya rastlamadım.

14 Nisan : Böyle yazmaya devam edersem, okuyucular sıkılır, kitap hiç satmaz. (Not:Edebiyat dünyasına zor girersin.)

15 Nisan : Birkaç sürükleyici, maceralarla dolu anı yaşamalıyım. Mesela birini vursam, hapse girsem; çocuk kaçırsam, fidye istesem ya da banka soysam!..

16 Nisan : Bütün gün düşündüm, ben bunları yapamam, zalimlik olayı bana göre değil.

17 Nisan : Peki, yalan anılar yazsam?

18 Nisan : Bu yalan anı işi aklıma yattı. Bir süre ortadan kaybolmuş gibi yapayım, sonra süper anılarla ortaya çıkarım.

9 Mayıs : Bugün Amerika'daki yarınevimden aradılar. Niyork'ta bir kiptapevinde benim için imza günü düzenlemişler, "Gel kitaplarını imzala" dediler, kıramadım. Yarın Amerika'ya gidiyorum.

12 Mayıs : İmza günüm gayet iyi geçti. Kevin Kosnır ve Vitney Hüstin kitaplarını imzalatmak için geldiler. Tanıştık, karşılıklı olarak tanıştığımızı çok memnun olduk.

13 Mayıs : Bugün imza gününe Sindi Kırafort geldi. Tanıştık. Daha önce iki kitabımı okuduğunu, çok beğendiğini söyledi. Sonra biraz daha muhabbet ettik. "Çok süper muhabbetiniz var Orçun bey. Bu haftasonu evimde bir parti veriyorum, dilerseniz buyrun gelin" dedi. Hay hay, gelirim, dedim.

14 Mayıs : Keşke "Hay hay, gelirim" yerine "Evet, gelirim" deseydim...

15 Mayıs : Partiye gittim, çok şaha-

ne bir partiydi. Amerika'nın bütün ileri gelenleri ordaydı. **Mec Danilts** ve Piz-za Hat'ın sahipleri de ordaydı. Bir ara Piz-za Hat'ın sahibi (Rabırt Pizzahat) yanıma geldi, bana "Nasıl, bizim pizzalarımızı beğeniyor musunuz?" diye sordu. "Evet, güzel" dedim. Sonra dedi ki "Sizin romanlarınızda kullandığınız o nefis yazı üslubunuzun yanında bizim pizzalar biraz yavan kalıyor galiba" ben de dedim ki "iltifat ediyorsunuz", gülümseyerek "No" dedi.

16 Mayıs : Bugün Bil Kılntın'ın sekreteri aradı. Başkanın beni ertesi akşam **Beyaz Saray**'da yemeğe davet ettiğini söyledi, kabul ettim.

17 Mayıs : Bütün gün sokaklarda **Beyaz Saray**'ı aradım, bulamadım.

18 Mayıs : Akşam Kılntın'ın sekreteri tekrar aradı, "Niye gelmediniz? Bi yanışımızı mı gördünüz?" dedi. "Kusura bakmayın, Beyaz Saray'ı aradım, bulamadım" dedim. "Ha, tamam yarın akşam bi taksi yollar sizi aldırırız" dedi.

19 Mayıs : Beyaz Saray'a gittim. Çok güzel bi yemek yedik. **Kılntınlar** yemek boyunca bana çok nazik davrandılar. Bil Kılntın biraz fazla içti, kafası iyi oldu. "Hiç bi şeyden korkma Orçun, sana bi şey olursa yıkarım bu yeni dünya düzenini. İstedğin ülkeye çıkartma yaparım, abimsin sen benim, gel bi öpiyim" dedi. Sonra biraz daha içti, başladı Amerika'nın bazı sırlarını anlatmaya. Hemen sözünü kesttim, "Abi" dedim "şimdi alkollüsün, yarın pişman olursun bunları anlattığın için" dedim. "Tamam, her zaman olduğu gibi yine mantıklı konuştun" dedi. Yatiya kalmam için çok ısrar ettiler ama kalmadım.

20 Mayıs : Sabah Kılntın beni ote-

limden bizzat kendisi aradı "Dün gece için özür dilerim, kahvaltıya gelir misin?" dedi. "Peki, gelirim. Gelirken bi şey alıyım mı, bi şey lazım mı?" dedim, "Yok, her şey var" dedi. Sonra Hilari seslendi "Bi paket kornfleks alsın, kornfleks bitmiş." "Peki, duydum" dedim. Çıktım, bi paket kornfleks aldım, iki şişe de süt aldım, gittim...

23 Mayıs : Üç gündür Beyaz Saray'da kalıyorum. Bu akşam yemekte Kılntın bana dedi ki "Orçun, biz seni çok sevdik Amerika'da kal, ben sana **gırın-kart** ayarlarım. **Nasa**'da da sana bi iş buluruz, gül gibi geçinir gidersin" dedi. Ben de dedim ki, "Nasa başı işinde çalışmam, sonra göbek yapar" espirime çok güldüler. Hele Hilari yenge durup durup aklına geldikçe espirime güldü, "Hay Orçun sen ölme emi, Nasa başı işi göbek yapar. Ahaha ha ha ha, hi hih!" diye saatlerce güldü.

24 Mayıs : Eh be adam bu kitap yayınlansa **Bil Kılntın** çıksa dese "Hayır, ben böyle bi adam tanımiyorum, bunların hepsi yalan" Bütün dünyaya rezil olmaz mıyım?

25 Mayıs : Sahte anı yazma işinden vazgeçtim. Yarın İstanbul'a dönücem.

26 Mayıs : Bugün otobüs bileti almaya gittim. Yazıhanedeki adam pencere kenarı kalmadığını söyledi. Koridor kenarında gitmem dedim. Kavga çıktı. Adama yumruk attım, kaçtım.

27 Mayıs : Burdaki tek otobüs firması dövdüğüm adamınmış. Tekrar gittim. "O yumruğu atarken düşünseydin" dedi. Bilet vermiyor.

28 Mayıs : İki gündür yalvarıyorum. Kırkbin kere özür diledim, hâlâ bilet alamadım.

Zarrediyorduk...

Erder Öztatlıoğlu

Pembe beyaz Vedat

Bizim otobüsler ise sessiz sedasız, dişleri dökülmüş bir kedi gibi miymıntı bir şekilde girerlerdi otogara.

Lise birden ikiye geçtiğim yaz Diyarbakır otogarında çalıştığım yazıhanede patronumdu Vedat Ağbi. Seyrelmiş kına rengi saçları, çipil gözleri, çatık kaşları, uzun yüzü ve eğri ağızıyla nemrut bir tipmiş gibi görünürdü; fakat onu tanıdıkça, yalnızca kendi dünyasını yaşamak isteyen, kimseye bulaşma niyetlisi olmayan bir mahzun adam olduğunu anladım. Bütün derdi rahat ve huzurlu bir şekilde "hableme" yapmaktı. Bir yarısı pembe, diğeri yarısı beyaz, yuvarlak, "Revonal" haplarını leblebi gibi atıp da garajda her daim kafası bulut bir şekilde dolaştığından herkes "Pembe Beyaz" diye tanırdı onu.

Bizim firma Diyarbakır-Ağrı arasında işleyen tek şirket olduğundan diğer simsarlar gibi akbaba kesilmeye, tataba etmeye gerek duymazdık. Yolcularımız biletlerini şehirdeki yazıhaneden alır, servis dolmuşlarıyla arabaların kalkmasına onbeş-yirmi dakika kala otogarda hazır olurlardı. Bu yüzden ben de Vedat Ağbi de çok rahatlık. Hasbelkader garaja dek gelip de yazıhaneye başvuran iki-üç yolcuya bilet kesme dışında başkaca bir işim olmadığından günboyu oturur ders çalışırdım. Vedat Ağbi ne zaman masamdaki kimya kitabını ve babamın ica-dı, hastanede çalışan bir müstahdem arkadaşının verdiği yeşil röntgen kağıtlarından kenarları iplikle diki-lerek ciltlenmiş koca defteri-mi görse merakla kafasını uzatır, leyfâ olmuş gözleriyle bir süre bakar, sonra da dili dolaşarak sorardı:

- Ne yapıyorsun iki gö-züm?

Üç aşağı, beş yukarı aynı cevabı verirdim her zaman:

- Ders çalışıyorum ağbi. İmtihan var. İki sene sonra.

- Afferim, afferim, çalış. Okumak iyidir. Benimkiler eşek çıktı. Hayır, ikisinin de kafası zehir gibi çalışıyor fırlamaların, fakat sokaktan içeriye girmiyorlar ki itoğlu itler!..

Günlerimiz hep birbirinin benzeriydi. Ben yorulana

kadar kimya çalışıyordum, Vedat Ağbi ise mesaisini so-ta bir yerde gözünden fazla sevdiği pembe beyazlarıyla geçiriyordu.

Garaj esnafının bir alışkanlığı vardı o tarihlerde. Uzun yoldan gelen arabalar otogara girip de perondaki yerlerine doğru en afilli dö-nüşlerini aldıklarında sim-sarlar hemen dışarıya fırlar ve rakip firmayı fitil edip gı-cığın Allah'ını vermek için teşkalelin kralını yapar, yeri göğü bağırsı çağırırlarla dö-verlerdi:

- Baak! Bak kim geldi baaak! Harput geldii! Harput Turizm geldii!..

- Kooontaaş! Konta-aaş!.. Yolların fatihi buu!

- Hazar bu Hazaaaar! Rakip tanımaz! Ezer de geçeer!

Bizim otobüsler ise sessiz sedasız, dişleri dökülmüş bir kedi gibi miymıntı bir şekilde girerlerdi otogara. Vedat Ağbi artık bir çift buğudan ibaret gözleriyle otobüsü görür-se bazen aklına eser o da kendi kafasınca anlı şanlı bir karşılama düzenlerdi. Kaykıla kaykıla peronların olduğu kısma doğru yürürken bir taraftan da kısık sesiyle ba-ğırılmaya çalışırdı:

- Pembe Beyaz geldiii! Dağların aslanı geldiii! Pembe Beyaz!.. Pembe Beyaaaz!..

Şoför de yolcular da bu jestlere hiç iltifat göstermezlerdi. Yolcular hiçbir şey anlamadan ve donuk gözlerle bu ortada yırtınan yarı deli adama şöyle bir bakar, sonra da bagajını alan bajer'e gitmek için dolmuş durağı-na doğru yollarırdı. Otobüs-lerinde "lütfe ayakkabıla-rınızı çıkarmayınız" yazan tek firma bizimkiydi. Ve yine bizim otobüslerde her şey-den çok nane şekeri satılır-dı. Çünkü yolcuların yarısın-dan çoğunu araba tutardı ve kusmamak için hepsi de ilaç gibi nane şekerine sarı-lırdı. Böyle bir yolcu profili nasıl anlasındı ki Vedat Ağ-bi'nin dünyasını?

Redoks... Avagadro sayı-sı... Elementler... Atom nu-marası... Ben kimyayla bo-ğuşurken Vedat Ağbi bir tek "Revonal"la hayatı götürü-yordu. Bir gün, daha önce hiç görmediğim, kendisi gibi tolaz-peyhas üç kişiyle bir-likte yazıhaneye girip, "iki gözüm sen biraz dışarda gez, bu arkadaşlarla işimiz var" demesiyle başka bir meziyetini daha öğrenmiş oldum. Vedat Ağbi aynı za-manda iyi bir esrar çekicisiydi. O gün merakımdan dö-nüp dolaşıp yazıhane kapı-sına geldiğimde anladım bu-nu. Vedat Ağbi "Aile yeri"ne çıkan merdivenlerin hemen

yanındaki kapının açıldığı ar-ka dar bölümde o üç kavruk arkadaşıyla birlikte alem yapmış ve yaklaşık iki saat sonra üçü de dübeş gözle-le dışarıya çıkmışlardı. Daha sonra bu "cigaralığa vur-ma" işi defalarca devam etti. Ama yukarıda Allah var şim-di, Vedat Ağbi ne zaman ca-nı çekip de keşerle birlikte o halevet yere girse, hem ah-lâkım hem de kapı altından ince ince sızan dumandan dolayı sağlığım bozulmasın diye her defasında beni dı-şarıya "biraz gezip dolaş-maya" yolları. Ben de hiç bir şeyin farkında olmayan saf-keriz öğrenci ayakların-da rahvan bir şekilde çıkıp giderdim her zaman.

O yaz aklımdan hayalim-den geçmeyecek insan tip-leri ve başka hayatlarla ge-çip gitti. Ertesi yaz tatillerin-de ise daha cazip ve daha paralı işler yaptığımdan yazı-hane katipliği hayatım sona ermişti. Sonra lise bitti fakül-te başladı. Vedat Ağbi çokta-n kendi dumanlı dünyasın-da kalmıştı artık benim için.

Tıp Fakültesi üçüncü sı-nıfta bir gün farmakoloji ça-lışırken bir sayfanın sonun-da "Revonal"la ilgili bir açık-lama okuduğumda geçmiş-i tekrar gülümseyerek andı-ğımı hatırlıyorum. Şöyle bir not vardı Revonal'la ilgili: "Türkiye'de suistimali sık-ça yapıldığından yasak-lanmıştır." Herhalde en faz-la "suistimali" de Vedat Ağ-bi yapmıştı.

Sonraki yıllarda esrar içi-ciliğinden esrar satıcılığına terfi eden Vedat Ağbi'nin malı aldığı kişilerle takıştı-ğın, Elazığ'da bir yerde sıkış-tırılıp özel bir arabaya zorla bindirildiğini, o arada arka koltuğun altında bulunan bir teneke mazota kibriti çakıp arabayı ve herkesi yakmaya çalıştığını, arkasından şans eseri kurtarılıp hastaneye kaldırıldığını, oradan da ce-zaevine gönderildiğini duy-dum. Ne de olsa eski patro-numdu, durumuna üzıldüm elbette.

Fakülteyi bitirip de İzmir'e ailemi ziyarete gittiğim bir kış günü aniden otogarda karşılaştığımda da çok se-vindim. Yine yolcu simsarlı-ğı yapıyordu. Oturup sohbet ettik biraz. Başından geçen-leri anlattı usul usul. Bense mahcup bir yüzle dinledim öylece. Sonra izin isteyip kalktım. Tam giderken çok iyi bildiğim kısık sesiyle ar-kamdan seslendi. Dönüp geldim yanına. Başımı iki elinin arasına aldı ve "Sen benim başımın tacısın" di-yerek alınımdan öptü. Şaşırdım, ürperdim, utandım ve o an gözlerime baktım. Her zaman "pembe beyaz" ba-kan gözleri bu kez biraz nemliydi...

Romina'ya dokunma!..

Asıl adı: Melike. 24 yaşında, Diyarbakırlı... Rum bir anne ile, süryani bir babanın kızı... Arkadaşları onu "Gevur dölü", siz ise onu "Romina" olarak tanırıyorsunuz... Tam bir ay önce, Aydın Doğan gurubunun sahibi olduğu D Radyo'da, Romina'nın işine son verildi. Nedeni de şuydu: Dinç Bilgin gurubuna ait Birleşim Basın Dağıtım şirketiyle, Aydın Doğan gurubuna ait Yay- Sat birleşerek tekel olmuş ve tüm gazete vergilere büyük dağıtım payları dayatmışlardı. LeMan dergisinin kapağından bu fiili durumu öğrenen Romina, canlı yayınlanan programında bunun aslında tekelleşme değil, mafyalaşma olduğunu söylemiş, "LeMan'a, tahammülleri bile yok" demişti. Patronların kendi arasındaki özel anlaşmaya göre, o artık işsiz. "Hayatım tercihlerle geçti. Bu da onlardan biriydi, tepki göstermek zorundaydım ve inanıyorum ki, bedeli ne olursa olsun, doğru olanı yaptım" diyor. Şimdi isterseniz, "Romina'nın Teyyaresi" yle bir tur atıp, 5 yıllık meslek hayatı öyküsünü dinleyelim:

Asıl mesleğim turizmcilik. Radyoculukta hiçbir birikimim yoktu. Neyse, Genç Radyo'da arkadaşlarım çalışıyordu. Stüdyoya gele gide bir yerlerden bulaştı. Arkadaşlardan bir telefon geldi. Kabul ettim. Acemisin, işi bilmiyorsun. Bir kelime için 8 saat stüdyoda kalıyorsun. Sabah 9, akşam 9, sinirlerim bozuldu. Arkadaşlara, "Umarım benden sonra Türkiye'de radyoculuğu başarıyla sürdürsünüz" dedim.

Derken bir süre sonra Best FM'den teklif geldi. Korktum. "Biraz düşüneyim. Bir neskafe alayım" oldum. Ondan sonra 4 ay çalıştık abi. Radyoculuğu bilmiyoruz. Radyoyu sadece TRT'den dinlemişim. Ondan sonracıma dergilerden, mecmualardan notlar oku, birşeyler söyle, 55 gün. O sırada apandisiti patlattık. 4 ay radyolar kapatıldı, boşluk...

- Romina'nın Tayyaresi'nin isim anası sen misin?

Apandisit ameliyatından 15 gün

sonra radyolar yeniden açıldı. Program için isim düşünüyorum evde, kıvraniyorum oldum. "Ammaan ya" dedim, "Bu iş ossuruktan teyyare!" (Gülüşmeler) Sonracıma çok bunaldım. Yattım. Zıkk! Yatakta kıvraniyorum; ossuruktan teyyare, ossuruktan teyyare. Bir o yana dön, bir bu yana. Buldum. Romina'nın Teyyaresi. Eyvallah dedim...

- Romina'nın Teyyaresi, herhalde televizyoncuların ilgisini çekmiş olmalı...

Evet. Yalnız Best FM'de istemediğim bazı insanları yönetim işe geri aldı. Onlarla bir arada çalışamazdım. Yönetime çıktım. "Tükürdüğünüzü yalıyorsunuz" dedim. Eyvallahımı çektim. Bıktım uğraşmaktan... 2 ay aylak aylak dolaşırken, Fıstıklı Müzik'ten Gülçin aradı, "Çabuk gelmen lazım" dedi. "N'oluyo, niye geliyorum" derken adamın birini telefona uzattı. Beni bir programa çağırıyor

sandım. Hangi gün, hangi saat, ne programı derken adamla neredeyse birbirimize girdik. Neyse telefonu Gülçin'e verdi. Adam Yönetmen Ahmet Çelenk'miş. O zaman da Kanal 6'da Jale yeni çıkmış, onun bir başka versiyonunu istiyorlar. "Olmaz" dedim. Biri çıkıyor, birşey yapıyor. Ondan sonra 50 versiyonunu seyret. Neyse, Kanal D' de, Gülçin ile birlikte bildiğiniz programı yaptık tam 55 hafta, keyifle...

- Gülçin ile yollarınızı niye ayırdınız?

Ayrılmayaydık, belki şu an birbirimizi telefonla arıyor olmayacaktık. Bir ekip-siniz ve herkesin kendi doğruları var.

- Bir de yarışma programı sundunuz?

"Doğuştan Şanslı" diye çok kötü bir yarışma programıydı. İyi oldu neler yapamayacağımı gördüm. Yönetim odasına girip, "Alın beni bundan" diye çıldırıp ayrıldım.

- Rominight tekrar gündeme geldi.

Evet, o birçok ortak kişinin projesidir. İnsanın elinde bir projesi olması çok kötü. Kılındırıyor acayip insanı abi. "İşte benim şöyle bir projem var abi" falan filan. Neyse yine Ahmet Çelenk'i aradım. Beraber güzel şeyler yaptık. Ancak ilk program berbat-tı. Canlı yayın, sen tedirginsin, dizlerin titriyor, konuklara rahat olun demişsin. Onlar fazlasıyla rahat... Accayip oturan bir olay var içime. İlk programlardan sonra, gazetelerde, çok güzel kritikler yazıldı. Herkesin ortak fikriydi, Türkiye'nin en güzel müzik programını yaptığımız. Program bitti, hiçbir şey yazılmadı. Bitiş nedeni de belli: Birkaç kötü şarkıcıyı dayatıyorlar. Yok, olmaz diyor-sun. Bu yüzden program bitiyor. Kimse sesini çıkarmadı

- Plazaların ruhu senle nasıl çalışıyordu.

Bizim kendi dünyamız vardı ekipte ki arkadaşlarla. Onun dışına çıkmı-yorduk. Düşünebiliyor musun? Bir gün yaşlı bir adamcağız geldi, elinde belgesel var, çekmiş. Güzel de... Yö-netimden, "Ne, belgesel mi? Kemal Sunal filmleri daha çok iş yapıyor" diye cevap verdiler adama... "Yaşlı bir adama bu söylenir mi" oldum... Çok üzdü bu beni...

- Ve gelelim son olaya, işten çıkartılışına...

İşte biliyorsun sonrasını. Haziran

ayının başında, gittim bayiye Le-man'ı bulamadım. Birkaç yeri dolaş-tım, yok. Ertesi gün buldum neyse. Kapakta, "Vurulduk ama ölmedik..." Çok etkiledi beni. Ertesi gün canlı yayında, Bu tekelleşme değil, mafyalaşma yahu" dedim. Program sonunda öğrendim ki, patron tarafın-dan dinlenmişim... Ertesi sabah gel-dim. Yayın kasedini aktarıyor, o bölü-mü arıyorlar, "kasedin başında" dedim. Ertesi gün de işe gitmeye gerek kalmadı.

(Kanal D çevrelerinden edindiği-miz bilgiye göre, olay günü Aydın Doğan, eşi ve kızıyla bir toplantıdan çıkmış, D Radyo'yu dinlemektedir. Romina'nın sözlerini duyan Doğan, eşine dönüp, "Aa! Deli mi bu kız? Duydun mu, bana mafya dedi" der ve cep telefonuna sarılır...)

- Patronunun tutumunu nasıl de-ğerlendiriyorsun?

Hayatım tercihlerle geçti. Bu da onlardan biriydi. Tepki göstermek zorundaydım. Ve inanıyorum ki bedeli ne olursa olsun, ben burada doğru olanı yaptığımı inanıyorum. Ama ben de onun yerinde olsam di-ye düşünüyorum. İşten atardım her-halde... (Gülüşmeler)

- Süryanisin. Son siyasal geliş-meleri, dinin siyasallaşmasını, ikti-dara gelmesini nasıl değerlendir-iyorsun?

Korkayım mı diye düşünüyorum. Benim ideolojimin, toplumsal geliş-melere müdahale gücü olmadığını düşünüyorum. Arada sivil toplum ör-gütlerine takıyorum kafayı. Bir de bu-rası, İstiklal caddesi. Cumartesi ana-ları... 60-70 yaşındaki kadın nasıl dö-vülür. Çok üzüyor bu beni.

- Mesleğinde üzüldüğün, takıldı-ğın birşey...

- Özel televizyonlarda, en uzun ya-yınlanan eğlence programını biliyor musun?

- Hayır!

- Kadınlar Matinesi... ATV kuruldu-ğundan beri var... Geçen gün bunu saptadım, eğlendirdi beni. Kadınlar oraya gidip, dolmalarını yiyip, çocuk-larını masada uyutup, tanımadığı in-sanlarla göbek atıyorlar. Sen küçük prodüksiyonlarla birşeyler yapmaya çalışırken, onlar yüz milyonlarca lira-lık prodüksiyonlarla karşındalar...

- Ya bundan sonra...

Çalışırım yine. Ama accayip evle-nip çocuk sahibi olmak istiyorum. Evimin kadını olayım di mi?

KAYBETMEK Kİ EN ÇOK YAKIŞANIDIR BİZE

Kemal Gökhan Gürses

DEVAMI ŞURALARDA...

Oktay Güzeloglu

Ninesini Şa'pan Nejdet

Nejdet'i arabamı tamir için götürdüğüm tamirhanenin yanındaki çay ocağında tanıdım.

Askıcıydı. Herkes onunla dalgasını geçerek çay istiyordu. Çevre esnafın maskarası gibiydi.

Dikkatimi çeken şey, onu ninesini s.... bir çay getir, ninesini s.... çabuk lan, gibi tabirlerle çağırıyorlardı.

Bu durum merakımı çekmişti. Bir çay istedim, gayet nazik biçimde getirdi. İçtim, bahşiş de verdim.

Arabam ön takım ve kaporta işleri için on gün tamirhanede kalacaktı. Ben de her gün kontrol için gelecektim. İşte bu gidiş gelişlerimde ahbap olduk. Bir gün arabamın yanına gelerek, "Arabam da çok pasbalmış be..." dedi.

Güldüm, pasbal-masbal idare ediyoruz işte dedim. Sıttı, elinde çay askısı, önünde kahveci önlüğü ile çarpık çurpuk çirkin bir tipti. Dikkat ettim, gülünce esmer zayıf yüzünde beyaz fakat düzensiz dişleri ile bir sevimli yanı olduğunu fark ettim.

"Abem buna yapılan masrafa yazık, satsan para etmez, atsan alan olmaz" dedi.

"Olsun be Nejdet, biz de ne atarız, ne satarız. İdare eder gideriz" dedim. Sohbet hoşuna gitmiş olacak ki, devam ediyordu. "Haa, o zaman oldu abem. Araba çürük, paspal. Ama adı var. Mercedes, yaşlı, kocakan gibi, bu hızlı yürümez, diye dalgasını geçiyordu.

Bir şey söylememe fırsat vermeden "işim var" diyerek çekti gitti.

Bu arada tamirci "Boşver abi dinleme çingeneyi, orospu çocuğu dalga geçecek yer arıyor." "Mühim değil, arabamı kocakarıya benzetmesine güldüğümü" söyledim, "Tabi çingene pezevenk ninesini s.... için her şeyi kocakarıya benzetiyor."

Tamirhaneye geldiğim yedi-sekiz gün içerisinde herkes Nejdet hakkında aynı şeyleri söylüyordu.

Tamirciyi cevaplamadım. Gittim Nejdet'in çalıştığı kahveye oturdum, bir çay söyledim. Nejdet çayı getirirken "Benim arabamı kaç para eder" diye gırgırına sordum. Ağzını burununu yamulttu. "On para etmez, geçmez papelle, ver yolumu ben onu yüksek bir yerden atayım, sen de kurtul, o da kurtulsun. Abem sen ne iş yaparsun" diye sordu, işte konu arabadan çıkmış... başka bir yere yol alıyordu. "Tiyatrocuyum" dedim. Yine beyaz, düzgün olmayan dişleriyle gülerken "Dansözcü mü abem!" dedi. "Yok" dedim, anlayacağı dilde "piyes sanatçısıyım" dedim. Piyes kelimesini de anılamadı galiba, yüzüne baktı kaldı. Hemen "sinemacılık da yapıyorum" dedim. Anladı, peşinden çok sinemaya gittiğini, en sevdiği artistin de Ayhan Işık olduğunu, ölmeden önce hiçbir filmini kaçırmadığını anlattı. Arkasından da "bizdenmiş" dedi ve ayrıca Türkan Şoray'ı da çok sevdiğini ekledi ve "Bizim içeride de bir sinema figüranı vardı. Aynı koşu yatıyorduk, hep atislerle otururmuş. Arkadaşmış, biz de yalan söylüyorduk, diye dalga geçerdik" diye makara yapmaya başladı. Ben "Geçmiş olsun, niye yat-tın?" diye sorduğumda, yüzüne baktı, bir an utandı. Galiba hemen değişti ve "siktir et be abem, sen işine bak" dedi ve gitti. Arkasından baktım, çarpık bacaklı, yamuk-yumuk genç bir adam, hayatı boşvermiş, herkesle dalga geçiyordu. Nejdet ya hayatı çözmüştü veyahut da ya manyak ya da çok zeki gibi

düşüncelerle kahveden çıktım. Arabanın yanına döndüm.

Onun hakkındaki düşünceleri size bırakıyorum.

Günlerden pazar, öğle üzeri evimden çıktım. Evimle, İstiklal Caddesi'nin keşiştiği köşede Nejdet'le kafa kafaya geldik. Nejdet sanki kırk yıllık dostuymuşum gibi bana sarılarak, "Vay pasbal arabalı abem, nasılsın?" dedi. Kucaklaştık. "Nereye?" diye sorduğumda, "Bugün tatil, gezme günüm be abem. Hep Beyoğlu'na çıkarım." dedi. Baktım, kılık kıyafeti düzgünce, sivri burun, beyaz ayakkabıları, eski lacivert takım elbisesi, üstten iki düğmesi açık beyaz gömleği, ceketinin yaka cebinde bir kiracı gibi duran beyaz mendili, elinde salladığı tesbihi, konuşurken öne arkaya, sağa sola doğru kaykılarak konuşmasıyla gösteri yapan bir panayır maymununu andırıyordu. Gülerken koluna girdim, "Haydi gel bir şeyler içelim" diyerek köşedeki birahaneye sürükledim.

"Ben bira içerim" dedi. Biralari söyledik, içerken en büyük zevkinin televizyon seyretmek olduğunu söyledi. Yer değişti. Konu arabamdan açıldı. Oradan buradan, derken sözü döndürüp dolaştırarak mapushaneye getirdim. Neden yattığını sordum. Sustu, konuşmakla konuşmamak arasında kaldı ve "Abem duymadın mı, herkesin bana nasıl seslendiğini" "Seninle gırgır geçiriyorlar zannediyordum" dedim. "Tabii abem gırgır geçiriyorlar. Doğru be abem. Adi kocakarı hayatımla oynadı." Bu arada garsona seslenerek biralari tazelemesini söyledim. Nejdet'in bir gözü bende, bir gözü televizyonda hafifte kafası çakır olmuştu galiba.

Dili sürçüyordu. Arasıra yavaş sesle konuşmasını ikaz ediyordum. O da boşver gibilerinden el hareketi yapıyor, bazen alçak bazen de yüksek sesle meraklı dinleyicilerin arasında konuşuyordu.

"Abem be, benim pederle valide sizlere ömür. Ben küçükken ölmüşler. Beni ablam büyüttü. Bana mahallede olsun, başka yerlerde olsun, maymun diye bağırıyorlardı. Ben de böyle bağırırlara küfür ediyordum. Ayak-kabı boyacılığı, garsonluk yaparak büyüdük. Okulu önünden geçerken gördük. Bana yalnız ablam iyi davranıyordu. Kocakarı bile maymun diyordu. Hiç sevmezdim. Ablam üstümü-başımı yıkıyor, beni bile yıkıyordu. Sonraları ben ablama aşık oldum. Abem sen şimdi beni küçük görürsün, dalga geçersin. Ama doğru, ablama aşık oldum. Çünkü hayatta bana bir tek o iyi davranıyordu. Evlenme bile teklif ettim. Şaka yapıyorum zannetti önceleri. Her gün üsteleince, bu sefer de bana yaklaşmadı. Nineme söylemiş, ninem de bu oğlan delirdi diye karakola şikayet etmiş. Ablam ve ninem şikayetçi olunca doğru tımarhane... Bir sene yattım abem, çıktıktan sonra eve almadılar. Garsonluk yapıyordum, kahvelerde yatıyordum. Bir gün, izin günümde, her zaman gördüğüm, benim gibi çirkin bir gacıya (kız) asıldım. Kabul etti. Evlenelim dedim, ev tut tamam dedi. Abem be para yok, ne yapacağımı şaşırdım. Aklıma ninem geldi. Yatağının altına hep papel saklardı, evdeyken görmüştüm. Gittim, önce ablama söyledim, yüz vermedi, konuşmadı benimle, nineme söyledim, deli maymun baro (erkek), beş lire vermem diyerek kovdu. Gacı da evin, barkın yok diye beni bıraktı, gitti. Düşündüm düşündüm sonunda ninemin yüzünden oldu bunlar diyerek kimsenin olmadığı bir zamanı kolladım. Ninem evde yalnız, zorla bağıra çağıra yaptım. Yatağının altındaki papelleri de aldım. Kaçtım. Sonra yakalandım. Dört sene hapis yattım" diyerek kestirip attı. Ben sinemaya gidiyorum diye birasını bir dikişte içti. Daha ağızımı açmadan kaybolmuştu.

Ben de bardağımın yarısını bitirmeden hesabı ödemek için garsona işaret ettim...

KAYBETMEK Kİ EN ÇOK YAKIŞANIDIR BİZE

Kemal Gökhan Gürses

Osturuk öğleden sonra osturuk akşamüzerine, osturuk akşamüzeri de bitmek bilmeyen sorgular neticesinde osturuk sabaha karşılara ülenmişti... Netçe itibarıyla "gözetiminde kayıp" söyleminin bir türü cereyan et-sin mi etmesin mi noktasına gelinmişti ki Tayyarak Bey:

NESRİN DİYE DEDE İSMİ Mİ OLUR LAN? NEYSE... AMİRİM! BU HERİF ADI SUÇLU! HATTA BELKİ DE SUÇSUZ BİLE! KENDİ İFADESİNE GÖRE KARISINI VE OĞLUNU BİZİM HİÇ Bİ KATKIMIZ OLAMADAN KAYBETMİŞ... N'APALIM BUNU?

Tayyarak Bey, gelecek seçimlerde Refah'a oy vermeye karar vermiş olarak ayrıldı semt karakolundan... Nedenini kendi de bilemiyordu, bir tür tepki belki... Çaresiz eve döndü. Televizyonda kadın programları saatiydi... Bir kaç Brezilya dizisi bile vardı... Boş boş zapping yaparak rahatlamaya çalıştı...

Cumtesi... Anneler coplanıyor, sivil toplum kuruluşları sivil polis kuruluşlarına yok sayılmaya çalışılıyor, suyun sertlik derecesi söz konusu olaylardaki güçlerin sertlik derecesi karşısında lafi edilemeyeceğini anlıyor ve İstiklal Caddesi'nin bir ucunda mahcup ve yarı meczup bir şahıs beliniyordu: Tayyarak Bey!

...dedi Tayyarak Bey 20'sinde ha var ha yok delikanlıya:

...cevabıyla yetindi. BENİM ANNEYE BENZER Bİ HALİM YOK DİY Mİ?

... dedi, ki bu bizim için bile beklenmedik bir düzeydi!

... dedi. Sesini biraz yükseltmiş miydi yoksa?

GİTTİ! ONDAN Bİ DAHA HABER ALINAMADI! SONRA DA KARIM GİTTİ! TAM TV DE MAÇ SEYREDERKEN BEN! GİDİŞ O GİDİŞ!

ONLARI KAYBEDEN BEN MİYİM, YOKSA SİZ Mİ? YOKSA SONUNDA KAYBEDEN, HEPİMİZ Mİ?

... AMA ŞUNU DA SÖYLEMEDEN GEÇEMİYCEM, BUNDAN BÖYLE SUSANA KOSUNLAR...

Tayyarak Bey gözaltında karısına ve oğluna kavuştu... Hep birlikte kayboldular onlar... Diğer kayıplarla birlikte kayıp cennette yaşamlarını mutlu mesut sürdürdüler. Tayyarak Bey de değişiyordu yavaş yavaş!

Bay Figür ile Bayan Pastel

ENGİN TURGUT

Paul Lafargue ile karısı bir koltukta, kucak kucağa neden ölümü seçmişlerdi?... Bütün bildiklerimizi unutup, sürekli aşka uyanmak neydi?... Aşk, insanı evcilleştiriyor muydu? "Ben bütün görmüş olduğum şeylerin bir parçasıyım" derken L. Averbury, hayata takla mı attırmak istiyordu?..

Aşk yeni taburcu olmuştu tutkularımızdan... Kendi yüzünü tirmalayan bir kedi gibi uzaklara bakıyordu Kadın! Baktıkça gözleri büyüyordu...

"Yağmurun evinden dışarı çıkmıyor, yabancılara hiçbir şey sormuyorum" dedi Kadın!

"Nietzsche değmez bir hiçe, dememişim ama, güç haklı mıydı her zaman?... Derisini yüzmüşler yeryüzünün... Hiçbir şey göründüğü gibi değildi... Kimse yazgısından kurtulamıyordu..."

"Varoluşu anladıysam, anlaşılacak içime kilitlediğim çözüm olsun! Dendi olanın imgesi sürecekti miydi?... Hasreti ter içinde bırakmak istemeyenlerin dünyaya yazacağı mektuplar sürecekti miydi?... 'Elime geçirdiklerim bile, kendi kaderini yaşıyor hâlâ' diye mırıldandı Adam!

Adam, oğluna dönerek seslendi: 'Talihi elinde değil, devletin elinde oyuncak olmamanı dilerim oğlum'...

Yeni bir düşünce devriliyordu her şey ve her şey hatıranın çığlığına takılıyordu... Beyaz bir veda sığmıyordu aşka... Orada bir koyu olmalıydı... Orada bir koyu olmalıydı... Hayat espaslardan geçilmiyor, iki kişi hep bir üçüncüyü arıyordu... Neye inanacağını şaşırtıyordunuz... akşam oluyor ve Woody Allen kendi şarkısını söylüyordu. "Nereden geldik, nereye gidiyoruz, saat kaçta yemek yiyeceğiz?"...

Kanlı Kalem Yasin Adıyeke

YEŞİL BURSA İZLENİMLERİM

4 aralık 1995-'de bir yağış günü davetine gitmiş, gece olduğu için hiçbir şey görmemiş, içimde bir ukde kalmıştı.

Yağış günü davetinde çiğdem sarısı güzel bir kızla tanıştım (Zehra). Bursa'yı görmek-gezmek arzularımı kendilerine ilettim. Yakın, sıcak, medeni duygular içerisinde rehberlik yapacağını ve bunun için de ilk fırsatta beni Bursa'ya davet etti. 8 ay aradan nasıl geçti, hiç farkına varmadım.

5 Temmuz'ta bir hasta ziyareti için Bursa'ya gittim. Hasta ziyaretimi yapıp, acil şifalar diledikten sonra, güldür gözleriyle Bursa'yı görme fırsatını buldum.

Gerçekten ihtişama meyilli bir vilayetimiz. Rehberlik sözü veren Zehra hazır ve Bursa turuna çıktık. İlk uğradığımız mekan olay sentirdi. Dışarı ve içerisiyle itikelli medyasını andırıyordu. Şehire uzak olmasına rağmen içindeki insanlar sıcak ve yakındılar -galiba karınlarına sıcak çorba giriyor metanet yoktu.

İkinci durağım Sönmez Plaza, İGS metropole gittik. Akıllamaz bir varyetetin sömürü düzeni hiç tartışmasız kendini ispat ediyordu. Geniş bir arazide yapılan sönmez Plaza gücünü aşmış bir varlığın da temsilcisidir. Sıcak güneşin yeşil yaprakları kavurmasıyla birlikte bizi de kavuruyordu ve serin bir yere kaçmamıza işaret veriyordu. Dağ yolunda aşçıyan denilen turistik yere oturduk. Gerçekten aşçıyandı, çünkü öyle bir dinlendim ki, kendimi aşçıların diyarında hissettim. Karnımızı doyurduk, doğaya doyduk, ama birbirimize doymadık. Kalbimizdeki sevgi bizi daha da yaklaştırdı, kalplerimizi birleştirdi. Güneşin anasının karnına çekilmesiyle bizde aşçıyandan ayrıldık. Esen sazan yeli ve o dağın yeşilliğini çıldırtıyordu. İçimden Kültür Parkı gezmek geldi. Adını duymuştum ama gezmemiştim. Kültür Parkı geldiğinde bir 'oh' çektim. Sanki ulu mevlâm bütün güzellikleri Bursa'ya vermiş. Havuz falan dolaştık. Vakit de epey ilerlemişti. Artık dönmem gerekiyordu. Ben her ne kadar ayrılmak istesem de gönlüm bir türlü ayrılmak istemiyordu. Şansım yavet gitti. 3. Karagöz Folklor yarışması için Bursa'ya gelen guruplarla biz de içeri daldık. Açık hava Tiyatro salonunda kültürel faaliyetleri izleme olanağı da buldum. Bursa halkı gerçekten bu faaliyetlerin inanıcı destekçileridir.

Kısa bir Bursa ziyareti benibütün güzelliklere doyurdu

NOT: Yazarımız, Murathan Mungan yeni evine taşınırken balyaların altında kalan "kedi kartpostalları"na bu hafta da ulaşamadığından yazısını yayımlayamıyoruz. Vuslat haftaya ınsallah. Amin..

Yolculuk Nereye

ÇİĞDEM ANAT

Gidenle ve Kalanlar

Unutmayın, üzerimize sinen kül rengini, kül kokusunu. Madımak'ın rengini, Madımak'ın kokusunu. Unutmayın; utancın rengi ve kokusunu.

Sizi anmak istemiyorum. Bana ağır geliyor. Resimleri koymayın önüme.

Aradan yıllar geçti ve ben tutamadım yüzünüzde derinleşen çizgileri. Kor kor yanan seslerinizin patlamasını duymadım. Sazınızın buğulaştırdığı dalgın bakan gözlerinizin kıvılcımlarını göremedim.

Albümleri kapattım. Açıp açıp bakmak bana ağır geliyor.

Ne yaptık siz gittikten sonra?

Hemen söyleyeyim; kalanlarla hesaplaşamadık. Tartışma açtık; "Demokraside herkesin söz hakkı vardır, milletin iradesine karşı koymak demokrasiyi hiçe saymaktır" kampı bir yanda yeraldı.

Milletin iradesini merkez sağ ve merkez sol temsil eder, topla çarp % 80'e vurur, % 20'yi ezer kampı diğer yanda yeraldı.

Biz % 1'e bile giremedik.

Biz kim oluyorduk?

Bizi % 80'e dahil ettiler.

O yüzde seksen ve o yüzde yirmi elele vermiş, ateşler yakmıştı. Ateş altında kalan biz şimdi onlara dahil edildik.

Yakanlar ve yargılayanlar birleşti, gidenler ve kalanları kutsadı. Lanetlenenler ise bizlerdik.

Bizim Atatürk'ün Nutuk'undan başka tutunacak kitabımız yok muydu?

Bu yazıları biz neden yazdık? Bu şiirleri neden okuduk?

Biz hikaye mi anlattık birbirimize?

Şimdi yürüyüşlerle sosyalleşip, karanfillerle şiirleşiyor muyuz?

Biz o demokrasilerinin vazgeçilmez rengi olmanın ötesine geçemiyor muyuz?

Unutmayın, üzerimize sinen kül rengini, kül kokusunu.

Madımak'ın rengini, Madımak'ın kokusunu.

Unutmayın; utancın rengi ve kokusunu.

Küller kavrulup kavrulup karanfillerin üzerine dökülüyor.

Sizi anmak istemiyorum.

Haklısınız; karanfiller kavruk, haklısınız yürüyüşler geçit töreni ve yok farkı resmi kabullerden.

Sizi anmak istemiyorum. Bana ağır geliyor. Çünkü siz gittikten sonra ne yaptığımızın hesabını veremiyorum.

Kalanlar aldı arkasına yüzde yüzü % 100'ü önümüzden ilerliyor.

Geçmiş Zaman Olur ki

EFLATUN NURİ

YIL 1946

(TAM YARIM ASIR EVVELDİ)

Vakit Gazetesi'nin sahibi baş yazarı Hakkı Tank Us'un kardeşi sarhoş Rasih, her zamanki gibi gazetenin giriş kapısının merdivenlerine yan yatmış, çamura batmış, ayaklarını boydan boya uzatmış, elinde bir galon kırmızı şarap, önünde, yerde bir gazete kağıdı üzerinde ucu parçalanmış bir ekmek, biraz beyaz peynir ve zeytin taneleri karşısında kuyruğunu sallayan kahve rengi bir sokak köpeği. Gazeteye giren çıkanlar, Rasih'in boydan boya uzattığı ayaklarının üzerinden zıplamaya çalışıyorlardı. Yürüdüm... Remzi Kitapevi'nin önünde durdum, başım dönüyor, gözlerim kararıyordu. Remzi Kitapevi'nin kenarındaki kepenk demirlerine tutundum.

Sarhoş Rasih'in sesi geliyordu.

"Sezar", "Sezar..." Sezaryan!?!..

Döndüm baktım, sokak köpeği ona iyice sokulmuştu. Onu dinliyordum.

-Onu anasının rahminden neşterle aldılar biliyor musun ha?... "Sezaryan" "Sezar"ın adından esinlendiler, çünkü ondan önce hiç bir çocuk böyle ameliyatla dışarı çıkmadı tamam mı?

Şarap şişesini kavradı, tıpayı dişleriyle çıkardı.

Koca galonu dikti kafasına, lıkır lıkır içti, elinin tersiyle sakalını sildi, sıvazladı, mantarı şişenin ağzına tıkadı, yere koydu. Bir parça peynir, bir parça ekmek kopardı, ağzına attı. Sokak köpeği iyice yaklaştı, elindeki ekmeği köpeğin ağzına doğru uzattı, köpek ekmeğe uzandı, hızlı hızlı salladığı kuyruğu şişeye dokundu, şişe yokuş aşağı, Sirkeci'ye doğru, langır, lungur yuvarlanmağa başladı. Sarhoş Rasih, köpeğe ayakkabısını tekini fırlattı.

-Faşist köpek!.. diye bağırdı.

Ayakkabının teki yolun ortasında ters dönmüş duruyordu.

"Sezar".."Sezar" şişemi getiir!.. diye bağırdı!?!..

Yuvarlanan şişe, daha evvel işediği ve Sirkeci'ye doğru inen, kurumuş sidik yolunu takip ediyordu. Biraz iyileşir gibi oldum, gittim yolun ortasından Rasih'in ayakkabısını aldım, yanına koydum. Rasih başını kaldırdı, saç sakalı birbirine karışmıştı...

Bir çırpıda en azından, beş altı dille teşekkür etti. Mühürücü Kirkor'un چراغی Andon da şarap şişesini kapmış geliyordu. Rasih'in ayaklarına takılmadan, üst basamağa ulaştım. Küçük bir koridorun sonunda Reşid Halid Bey'in arşiv odası, onun karşısında "Kervansaray" dergi-

si'nin idarehanesi vardı, ben de orada çalışıyordum. Kültür sanat ağırlıklı bir dergiydi. Sahibi Mahmut Zeki Özkan'dı, Bab-ı Ali'nin en renkli insanlarındandı. Kendisi sağcı olduğu halde dergisi solcuydu?! Odaya girdim; odada Rifat Ilgaz, Orhan Kemal, Mücap Ofloğlu, Rauf Ulukut, Gavsı Ozansoy, Vedat Ar (Müjde Ar'ın babası), Zafer Sülek, Muvakkar Ekrem Talu (Ercüment Ekrem Talu'nun oğlu) ve sekreter Sevim, Mahmut Zeki'nin sağ kolu, odadakilerle selamlaşıp masama oturdum. Biraz sonra derginin çizilecek işleri önüme yığıldı. Bir taraftan işleri yetiştirmeye çalışırken, bir taraftan arkadaşları dinliyordum. Şiirden, öyküden, romandan derken müzikten söz etmeğe başladılar, Zafer Sülek:

-Var mısınız bu akşam " Çağlayan saz'a gidelim" dedi.Bütün arkadaşlar güldü!

Mücap Ofloğlu:

- Oğlum, dereyi görmeden paçayı sıvama, bak Zeki, on dakika sonra buradayım dedi, iki saat oldu ortada yok; Hamdi Bekir'den (İzmir genel dağıtım bayii) para alıp gelecekti. Bu saate kadar gelmediğine göre Hamdi Bekir'den yine para alamadı. Kimbilir nerelerde para peşinde garibim, dedi. Rifat Ilgaz:

-Mahmut Zeki'nin bu huyu hem iyi, hem de fena yahu! Bayı para vermedi değil mi? Adam kendini yırtar ne yapıyapar, bir yerden borç alır, yine bizim paramızı bulur, buluşturur verir.

Orhan Kemal:

- Yahu!.. Yine böyle bir gün, para bekliyoruz benim kadın da evde hasta on param da yor, gitsem bir türlü, kalsam bir türlü. Evdekini merak ediyorum içimde bir sıkıntı, ben çektim gittim. Eve geldim

ki ne göreyim bizim kadının durumu çok kötü, eyvah dedim, şimdi ne yapıyım, kadını acele hastaneye kaldırmam lazım. Vallahi cebimde altmış para yok...

Bu ara kapı çalındı. Gittim kapıyı açtım, gözlerime inanmadım, karşımda Mahmut Zeki Özkan:

- Orhan Abi kusura bakma geç kaldım. Sen gitmişsin, ben de parayı getirdim demez mi?

Bu ara kapı açıldı, Mahmut Zeki içeri girdi... Yüzü gözü kan, ter içindeydi:

- Kusura bakmayın çok beklettim ama hepimize bol bol yetecek parayı buldum dedi. Bir süre sonra, hepimiz "Vakit" matbaasından kendimizi dışarı attık. Bu ara Rasih yeni aldıracağı bir galon şarabını açmaya çalışıyordu. Mücap Ofloğlu, mendil cebinden ipek beyaz mendilini çıkardı:

-Ver baba ben açıyım, dedi.

Rasih'in elinden koca şişeyi aldı, iki bacağının arasına sıkıştırdı. Mendilini şişenin kıcına katladı koydu. Bir eliyle şişeyi kavradı, öbür elinin bilek ucuyla, şişenin kıcına; vurdu, vurdu sonra kaldırdık; tıpanın ucu kendini dışarı atmıştı. Diş çeker gibi, yavaşça çekti çıkardı; tıpayı tekrar hafifce soktu bastırdı:

O gece Lefter'in Meyhanesi'nde laterna sesleri içinde sarhoş olduk, aramızda olamayan dostların çoğunu meze yaptık, çoğunu içtik. Andon başında rakı kadehiyle laternanın oynak havasına kendini kaptırıp oynadı. Dağıldık.

Ben kıyı kıyı giderken koluma biri girdi! Döndüm baktım Süavi Süalp, sarıldık öpüştük; Üsküdar'dan vapurla daha bu sabah karşıya geçmemişiz sanki!

-Nereyidin? dedim.

-Bir iş vardı. Bu saate kadar ancak toparladım, attım kendimi zerdali gibi buraya. Sen baya süslenmişsin, hadi gel acele tarafından şurada kısa metraj bir kaç tane yuvarlalalım da yuvarlanmış desinler.

Çiçek Pasajı'na gittik, ben rakı içmiştim, karnım da toktu. Garson geldi.

-Bir Arjantin dedim.

Suavi Sualp:

-Bir duble rakı, arnavut ciğeri, bir de Amerikan salatası...

-Amerikan salatası da nereden çıktı? dedim.

-Oğlum "Rus salatası" yasaklandı, şimdi ismi "Amerikan salatası" oldu dedi. Garson'u çağırdım, geldi, yüksek sesle:

-Bana oradan iki üç parsiyon "Rus salatası" deyince garson ırkıldı.

-Güzlerce paket yap, götür Milli Emniyet Müdürlüğü'ne, ister tevkif etsinler, ister afiyetle yesinler dedim.

SAYI: 10 12 TEMMUZ 1996 CUMA

SAHİBİ: ŞİNERA YAYINCILIK adına Mehmet ÇAĞÇAĞ • **Yayın Yönetmeni:** Metin ÜSTÜNDAĞ • **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Kutlu ESENDEMİR • **Öküz'e saman ve su verenler:** Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Çiğdem ANAT, Derya SAYIN, Devrim SEVİMAY, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Ferhan ŞENSOY, Fikret BEKLER, Gani MÜJDE, Güneri İÇOĞLU, Gürkan TÜRECİ, Halil TURHANLI, Hacer YILDIRIM, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Lütfi OFLAZ, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Mesut

ABONELİK KOŞULLARI

AMERİKA - (UÇAK) 1 yıllık Abone bedeli - 100 \$ - 6 aylık Abone bedeli - 50 \$ • UZAKDÖĞÜ - (UÇAK) 1 yıllık Abone bedeli - 125 \$ • 6 aylık Abone bedeli - 650 \$ • AVRUPA (POSTA) 1 yıllık Abone bedeli - 100 DM - 6 aylık Abone bedeli - 50 DM • AVRUPA (UÇAK) 1 yıllık Abone bedeli - 110

KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Murathan MÜNGAN, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan KOÇAK, Orhan PAMUK, Ömer LAÇINER, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN, Tan CEMAL, Tuğrul ERYILMAZ, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Ümit KIVANÇ, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yavuz TARAN, Yasin ADIYEKE, Yıldırım TÜRKER, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN **Sayfa Sekreteri:** Aydın ŞAHİN, Ali Ekber USLU, Fikret ÖZDEMİR **Bilgisayar Tasarım:** Murat YUCEŞAN - Vesile ÖZDEM - Cebirali OKÇU **Montaj:** Kadri Çavuşoğlu **Sahif:** Cüneyl AYDIN **İşletme:** Orhan AÇAR **Halkla İlişkiler:** Suzan ÇARK **Muhasebe:** Yaşar AKŞAHİN **Bina Görevlisi:** Yasin ADIYEKE **Tel:** 251 42 44 - 251 57 54, **Fax:** 251 52 67, **Başlı:** Basmat Doğrm: Bir-Yay, **Adres:** İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu/ İSTANBUL

DM - 6 aylık Abone bedeli - 55 DM • YURT İÇİ (POSTA) 1 yıllık Abone bedeli - 3.500.000 TL 6 aylık Abone bedeli - 1.750.000 TL • BANKA HESAP NUMARALARI: Mark hesabı: 3002462 - 0 • Dolar hesabı: 3002461 - 2 • TL hesabı: 1100384 - 7 • (Hesap numaralarının hepsi Yapı Kredi Bankası, Parmaklık Şubasına aittir)

Ölüm Oruçlarında Son Perde

Yıldız Gerçek: (Cezaevinde, ölüm orucunun 50. gününü dolduran Mesut Gerçek'in annesi)

Biz anayız, acı çekiyoruz. Çocuklarımızla görüşmek istiyoruz. Çocuğumuzun başına birşey gelirse, bedeli ne olursa olsun onu ödemek zorundayız. Hiç bundan vazgeçmeyeceğiz. Gerekirse çocuğumuz için canımızı feda edeceğiz. Oğlum şimdi ölüm orucunda, devlet herhangi bir açıklama yapmıyor. Biz gidip geliyoruz. Basın açıklaması yapmak istiyoruz, polis zorluk çıkarıyor, insanları gözaltına alıyor. Oğlumu dün ziyaret ettim. Ayaktalar ama çoğu bitkisel hayatta, görüşe gelemeyecek durumdadır. Durumları çok kötü. Oğlumun istediği cezaevlerinin koşullarının iyileşmesi.

Biz anayız, acı çekiyoruz. Çocuklarımızla görüşmek istiyoruz. Çocuğumuzun başına birşey gelirse, bedeli ne olursa olsun onu ödemek zorundayız. Hiç bundan vazgeçmeyeceğiz. Gerekirse çocuğumuz için canımızı feda edeceğiz. Oğlum şimdi ölüm orucunda, devlet herhangi bir açıklama yapmıyor. Biz gidip geliyoruz. Basın açıklaması yapmak istiyoruz, polis zorluk çıkarıyor, insanları gözaltına alıyor. Oğlumu dün ziyaret ettim. Ayaktalar ama çoğu bitkisel hayatta, görüşe gelemeyecek durumdadır. Durumları çok kötü. Oğlumun istediği cezaevlerinin koşullarının iyileşmesi.

Eskişehir cezaevi'nin kapanması, cezaevinde insanca davranılması. Cezaevi görüşünde sıkıntı oluyor, her an saldırıyla karşı karşıyayız. Ne bileyim, devlet baskı yapıyor. Ben de dışarda açlık grevi yaptım, analar da açlık grevi yapıyor. Polis onları dövüyor. İstiyoruz ki, cezaevinde insan gibi davransınlar, görüşe gidenleri gözaltına almasınlar.

Bilgi Tağaç: (Cezaevinde, ölüm orucunun 50. gününü dolduran Sevgi Tağaç'ın ablası)

Geçen hafta gittim ablam görüşe çıkamayacak kadar bitkin ve halsizdi. Durumu ağır olanların içinde bulunuyor. Ablam, geçen ekim ayında 42 gün açlık grevinde kalmıştı. Onun daha tahribatları geçmeden tedavisi tamamlanmadan ikinci bir açlık grevine girdi. Şimdi ölüm orucunda hergün onları biraz daha ölüme götürüyor. Bu kadar süreden sonra haklarını alabilseler dahi tedavi bile edilmeyecekler. 50. gün açlık grevindeki bir insan için son noktadır. Dakika dakika içimiz parçalansa da bir ölüm haberi alacağız. Bizim insanlarımızdan beklediğimiz bu soruna karşı acil bir şekilde çözüm üretmeleri ve içerdekilerin seslerine kulak vermeleri.

Refah Partisi ile yapılan bir görüşmede partililer bizden üç gün süre istedi. Üç gün geçtiği halde hiç sesleri çıkmadı. Her dönemdeki gibi vaatlerde bulunup sonra vaatlerini geri alıyorlar.

Hacer Yıldırım

